

An Roinn Oideachais
agus Scileanna
Department of
Education and Skills

Plean Freagartha COVID-19 le haghaidh Athoscáilt Shábháilte Inbhuanaithe:

Coláiste de hÍde

Clár Ábhar

- 1) Cad is Plean Freagartha COVID-19 Scoile ann?
- 2) Polasaí COVID-19 na Scoile
- 3) Pleanáil agus Ullmhú don Fhilleadh ar an Scoil
 - 4.1) Oiliúint Ionduchtúcháin
 - 4.2) Nós Imeachta um Fhilleadh ar An Obair
 - 4.3) Príomhionadaí na nOibrithe
 - 4.4) Comharthaí le haghaidh Taispeána
 - 4.5) Athruithe a dhéanamh ar leagan amach na scoile
 - 4.6) Measúnú Sábháilteachta agus Riosca a Nuashonrú
 - 4.7) Rochtain ar an Scoil agus Log Teagmhála
- 4) Bearta Rialaithe – Chun tabhairt isteach agus scaipeadh COVID-19 i Scoileanna a Chosc
 - 5.1) Bíodh Comharthaí COVID-19 ar eolas agat
 - 5.2) Sláinteachas Riospráide
 - 5.3) Sláinteachas Lámh
 - 5.4) Scaradh Fisiciúil**
 - 5.5) Úsáid TCP i Scoileanna**
- 5) Tionchar COVID-19 ar ghníomhaíochtaí scoile áirithe
- 6) Sláinteachas agus Glantachán sa Scoil
- 7) Déileáil le cás amhrasta
- 8) Dualgais na Foirne
- 9) Bainistíocht Neamhláithreachta
- 10) An Clár Cúnaimh agus Folláine d'Fhostaithe
- 11). Cód Iompar

Aguisíní

Aguisín 1 Ceistneoir COVID-19 Roimh Fhilleadh ar an Obair

Aguisín 2 Príomhionadaí na nOibrithe

1) Cad is Plean Freagartha COVID-19 ann?

Tá Plean Freagartha Covid-19 deartha chun tacú leis an bhfoireann agus leis an mBord Bainistíochta/Bord Oiliúna agus Oideachais (BOO) chun bearta a chur i bhfeidhm atá dírithe ar scaipeadh Covid-19 a chosc i dtimpeallacht na scoile.

Sonraítear sa Plean Freagartha Covid-19 na polasaithe agus na cleachtais is gá do scoil a bheith aici chun Prótacal an Rialtais um *'Fhilleadh ar an Obair go Sábháilte* agus plean na Roinne Oideachais um athoscáilt Scoileanna a chomhlíonadh a mbeidh de chuspóir acu tabhairt isteach agus scaipeadh Covid-19 i dtimpeallacht na scoile a chosc.

Tá sé tábhachtach go mbeidh atosú teagaisc agus foghlama scoilbhunaithe agus athoscáilt scoileanna ag teacht leis an gcomhairle agus na doiciméid treorach maidir le sláinte poiblí a d'ullmhaigh an Roinn. Laghdaíonn sé sin an riosca do scoláirí, don bhfoireann agus do dhaoine eile. Tacaíonn an plean freagartha le hathoscáilt inbhuanaithe na scoileanna inarb é an phríomhchuspóir sláinte na foirne agus na scoláirí a chosaint agus riachtanais oideachais agus forbartha na bpáistí sa scoil á gcur chun cinn ag an am céanna. Is doiciméad beo é an plean freagartha COVID-19 agus déanfar é a nuashonrú de réir na comhairle sláinte poiblí agus aon chomhaontú ábhartha eile le comhpháirtithe oideachais de réir mar is cuí do iar-bhunscoileanna.

I gcomhréir leis an bPrótacal um Fhilleadh ar an Obair go Sábháilte, tá cumarsáid láidir agus cur chuige comhoibritheach comhroinnte idir an mBord Bainistíochta/BOO, an fhoireann, na scoláirí agus na tuismitheoirí fíorthábhachtach chun gur féidir filleadh ar an obair go sábháilte agus go leanúnach, agus chun gur féidir scoileanna a athoscáilt.

Tá cúnaimh agus comhoibriú na foirne, na scoláirí, na dtuismitheoirí, na gconraitheoirí agus na gcuariteoirí go léir ríthábhachtach chun go n-éireoidh leis an bplean.

Déantar gach iarracht cruinneas na faisnéise a chuirtear ar fáil sa doiciméad seo a chinntiú. Mar sin féin, má aithnítear earráidí nó easnaimh, cuir in iúl dúinn iad ionas gur féidir bearta iomchuí a dhéanamh chun iad a cheartú.

2) Polasaí COVID-19 na Scoile

Geallann Coláiste de hÍde láthair oibre sábháilte agus sláintiúil a chur ar fáil dár bhfoireann go léir agus timpeallacht foghlama shábháilte dár scoláirí go léir. Chun é seo chinntiú tá an Plean Freagartha COVID-19 seo a leanas forbartha againn. Tá an Bord Bainistíochta/BOO agus foireann uile na scoile freagrach as an bplean seo a chur i bhfeidhm agus cabhróidh comhiarracht chun scaipeadh an víris a choimeád faoi smacht. Déanfaimid na rudaí seo a leanas:

- leanúint ar aghaidh ag déanamh monatóireachta ar ár bhfreagra ar COVID-19 agus an plean seo a leasú i gcomhairle lenár bhfoireann
- eolas cothrom le dáta a chur ar fáil dár bhfoireann agus dár scoláirí ar an gcomhairle Sláinte Poiblí a d'eisigh FSS agus Gov.ie

- faisnéis a thaispeáint faoi chomharthaí agus airíonna COVID-19 agus faoi theicnící cearta níochán lámh
- ionadaí oibrithe is féidir a aithint go héasca a chomhaontú leis an bhfoireann chun an ról atá leagtha amach sa phlean seo a chur i gcrích i ndáil le soláthar samhraidh
- gach ball foirne agus scoláirí a chur ar an eolas faoi bhéasaíocht riachtanach maidir le sláinteachas agus riospráide agus faoi riachtanais maidir le scaradh fisiciúil
- an scoil a chur in oiriúint do scaradh fisiciúil de réir mar is cuí de réir threoir sláinte poiblí agus treoir na Roinne Oideachais
- loga teagmhála a choinneáil chun cabhrú le rianú teagmhála
- a chinntiú go nglacfaidh an fhoireann agus na scoláirí páirt san ionductúchán / seisiún faisnéise a chuireann an Roinn Oideachais ar fáil
- nósanna imeachta comhaontaithe a chur chun feidhme i gcás duine a léiríonn comharthaí COVID-19 agus iad ar scoil
- treoracha a chur ar fáil don bhfoireann agus do scoláirí a gcloífear leo má thagann comharthaí agus airíonna COVID-19 orthu le linn am scoile
- glanadh a chur i bhfeidhm i gcomhréir le comhairle na Roinne Oideachais

Rachfar i gcomhairle le foireann uile na scoile ar bhonn leanúnach agus spreagtar aiseolas maidir le haon imní, saincheistanna nó moltaí. Is féidir é seo a dhéanamh trí Ionadaí na nOibrithe a dtacófar leis/léi de réir an chomhaontaithe idir an Roinn agus comhpháirtithe oideachais.

3) Pleanáil agus Ullmhú le haghaidh Filleadh ar Scoil

Tá sé mar aidhm ag an mBord Bainistíochta/BOO atosú teagaisc agus foghlama scoile agus fillleadh na foirne ar an láthair oibre a éascú. Ní mór fillleadh ar an áit oibre go sábháilte agus ní mór cloí go docht leis an gcomhairle sláinte poiblí agus le haon treoir a d'eisigh an Roinn Oideachais.

Sula n-osclofar scoileanna don scoilbhliain 2020/21 beidh ar gach scoil próisis a bheith i bhfeidhm aici a mbeidh an méid seo a leanas san áireamh iontu:

- Slite chun coinneáil bord ar bord le comhairle sláinte poiblí, le hathruithe ar aon phleananna Rialtais maidir le hathoscáilt shábháilte na sochaí agus le nuashonruithe de chuid na Roinne Oideachais;
- Slite chun an t-eolas seo a chur ar aghaidh go tráthúil chuig an bhfoireann, scoláirí, tuismitheoirí agus daoine eile de réir mar is gá;
- Cinntithe go bhfuil athbhreithniú déanta ag an bhfoireann ar na hábhair oiliúna a chuireann an Roinn Oideachais ar fáil (**sonraí ag Cuid 4.1**);
- Rochtain curtha ar fáil don bhfoireann ar an bhfoirm um Filleadh ar an Obair (**sonraí ag Cuid 4.2**);
- Príomhionadaí na n-oibrithe a bheith aitheanta (**sonraí ag Cuid 4.3**);
- Póstaeir agus comharthaí eile curtha ar taispeáint chun cosc a chur ar thabhairt isteach agus scaipeadh COVID-19 (**sonraí ag Cuid 4.4**);
- Na hathruithe riachtanacha ar leagan amach na scoile a bheith déanta chun tacú le hathdhearadh seomraí ranga a thacóidh le scaradh fisiciúil (**sonraí ag Cuid 4.5**);

- Tránglam nach bhfuil gá leis a bheith bainte chun glanadh leanúnach na scoile a éascú ach glac san áireamh an tábhacht a bhaineann le hábhair oideachais a bheith ann chun timpeallacht spreagúil foghlama a chruthú;
- An measúnú riosca sláinte agus sábháilteachta a bheith curtha cothrom le dáta (**sonraí ag Cuid 4.6**);
- Socruithe riachtanacha a bheith déanta chun rochtain ar an scoil a shrianadh agus taifid teagmhálacha leis an scoil a choinneáil (**sonraí ag 4.7**);
- Athbhreithniú a bheith déanta ar fhoirgnimh na scoile chun an méid seo a leanas a sheiceáil:
 - An bhfuil gá leis an gcóras uisce a shruthlú ag na poill éalaithe tar éis úsáide ísil chun galar Legionella a chosc;
 - An bhfuil trealamh scoile agus aeráil mheicniúil seiceáilte d'fhéachaint an bhfuil aon chomharthaí meathlaithe nó damáiste air sula n-úsáidtear arís é;
 - Cuirtear tús le bailiúcháin araidí agus seirbhísí riachtanacha eile arís.

4.1) Oiliúint Ionduchtúcháin

Tabharfaidh an fhoireann ar fad faoi Oiliúint Ionduchtúcháin COVID-19 agus críochnóidh siad í sula bhfillfidh siad ar fhoirgneamh na scoile. Is é is aidhm don oiliúint sin a chinntiú go mbeidh eolas agus tuiscint iomlán ag an bhfoireann ar na nithe seo a leanas:

- Comhairle agus treoir is déanaí maidir le sláinte phoiblí
- Comharthaí Covid-19
- Cad atá le déanamh má thagann comharthaí Covid-19 ar bhall foirne nó ar scoláire agus iad ar scoil
- Breac-chuntas ar an bplean freagartha Covid-19

Coimeádfar an fhoireann go hiomlán ar an eolas faoi na bearta rialaithe atá i bhfeidhm sa scoil agus faoina ndualgais agus a bhfreagrachtaí maidir le scaipeadh COVID-19 a chosc agus déanfar iad a nuashonrú le haon athruithe ar na bearta rialaithe nó ar an treoir atá ar fáil ó na húdaráis sláinte poiblí.

Más rud é nach bhfuil ball foirne cinnte faoi ghné ar bith den Plean Freagartha COVID-19, na bearta rialaithe a ghabhann leis nó faoina c(h)uid dualgas ba cheart dó/di/di treoir a lorg láithreach ón bPríomhoide a fhaigheann tacaíocht sa ról seo ón mBord Bainistíochta/BOO.

4.2) Nós Imeachta um Fhilleadh ar an Obair

Chun fillleadh ar an ionad oibre, ní mór don bhfoireann foirm **Um Fhilleadh ar an Obair** a chomhlánú. Tá sí ar fáil go leictreonach nó ón bpríomhoide. (**Aguisín 1**)

Ba chóir foirm RTW a chomhlánú agus a chur ar ais **3 lá** sula bhfillfidh tú ar an obair.

Ar an bhfoirm, agus í comhlánaithe agat, a fháil, soláthróidh an príomhoide na rudaí seo a leanas: sonraí faoin **Oiliúint Ionduchtúcháin** tá le críochnú ag an bhfoireann sula bhfillfidh siad ar an láthair oibre agus sonraí faoi aon bhearta sláinte agus sábháilteachta breise atá i bhfeidhm sa scoil chun filleadh an bhaill foirne ar an scoil a éascú.

Tá roinnt ball foirne scoile nach mbeidh in ann filleadh ar scoil, b'fhéidir. De réir na dtreoirínte sláinte poiblí reatha tá na daoine seo aitheanta mar dhaoine a bhaineann le grúpaí a shainmhínítear mar grúpaí atá **i bhfíorbhaol**.

Daoine i bhfíorbhaol (thar a bheith leochaileach):

Cuimsítear na daoine seo a leanas ar liosta na ndaoine i bhfíorbhaol:

- os cionn 70 bliain d'aois– fiú más aclaí agus go maith atá siad
- má bhí trasphlandú orgáin acu
- má tá siad ag dul faoi cheimiteiripe ghníomhach i gcoinne aillse
- má tá siad ag dul faoi radaiteiripe radacach i gcoinne ailse na scamhóg
- má tá ailse na fola nó smeara ar nós leicéime, liomfóma nó mialóma orthu, ag céim ar bith den chóireáil
- má tá imdhíon-teiripe nó cóireálacha leanúnacha antasubstainte eile i gcoinne ailse ar siúl acu
- má tá cóireálacha ailse spriocdhírthe eile acu a d'fhéadfadh tionchar a imirt ar an gcóras imdhíonachta, amhail coscairí cionáis próitéine nó coscairí PARP
- má bhí trasphlanduithe smeara nó gascheall acu le 6 mhí anuas, nó má tá siad fós ag glacadh drugaí imdhíon-sochta
- má tá drochbhail riospráide thromchúiseach orthu lena n-áirítear fiobróis chisteach, plúchadh dian, fiobróis scamhógach, fiobróis scamhóige, galar scamhóige scáineach agus (COPD) dian
- má tá fadhb shláinte acu a chiallaíonn go bhfuil siad i bhfíorbhaol ionfhabhtú a tholgadh (mar shampla SCID, corráinchill homaisigeach)
- má tá siad ag glacadh leighis a fhágann gur dóichí go dtolgfaidís ionfhabhtú (amhail dáileoga arda stéaróideach nó teiripí imdhíon-sochta)
- má tá riocht croí tromchúiseach orthu agus má tá siad ag iompar clainne

Tá comhairle don ngrúpa seo ar fáil ó FSS. Déanfaidh an Roinn Oideachais sonraí faoi na socruithe a bheidh i bhfeidhm maidir leis na baill foirne seo, a bheidh de réir na socruithe siúd a bhaineann leis an tseirbhís phoiblí i gcoitinne, a nuashonrú tar éis dul i gcomhairle le comhlachtaí bainistíochta agus le ceardchumann agus eiseofar ciorclán chuig gach scoil.

4.3) Príomhionadaí na nOibrithe

Déantar foráil sa phrótacal go gceapfar Príomhionadaí na nOibrithe i ngach ionad oibre. Oibreoidh Príomhionadaí na nOibrithe i gcomhar leis an bhfostóir chun cabhrú le cur i bhfeidhm beart chun

scaipeadh COVID-19 a chosc agus monatóireacht a dhéanamh ar chomhlíonadh na mbeart sin agus chun páirt a ghlacadh maidir leis an gcomhairle sláinte faoi COVID-19 a chur in iúl do dhaoine san ionad oibre.

Leagtar amach sa chuid seo conas a oibreoidh na forálacha i ndáil le scoileanna. Feidhmeoidh na socrúithe seo don scoilbhliain 2020/21 agus déanfar athbhreithniú orthu go leanúnach.

Tá an fhreagracht as forbairt agus cur i bhfeidhm an Plean Freagartha Covid-19 agus na mbeart rialaithe a ghabhann leis ar an mBord Bainistíochta/ BOO agus ar fhoireann bainistíochta na scoile.

Tá cumarsáid láidir agus cur chuige comhoibritheach comhroinnte ríthábhachtach chun cosaint a dhéanamh ar scaipeadh COVID-19 i scoileanna, agus aire a thabhairt do shláinte, sábháilteacht agus folláine na foirne agus na scoláirí. Ní éireoidh linn cloí leis an bPrótacal um Fhilleadh ar an Obair ach amháin má tá oibleagáid chomhroinnte ar gach duine na bearta atá sa Phrótacal ina (h)áit oibre a chur i bhfeidhm.

Má tá aon imní ar aon bhall den bhfoireann, nó má tá aon tuairimí acu maidir leis an bPlean Freagartha COVID-19, maidir le bearta rialaithe nó maidir le cloí leis na bearta sin ó thaobh baill foirne, scoláirí nó daoine eile de, ba chóir dóibh teagmháil a dhéanamh le bPríomhionadaí na nOibrithe. Déanfaidh sé/sí siúd teagmháil le bainistíocht na scoile.

Tá ról Príomhionadaí na nOibrithe ar leithligh ó ról an Ionadaí Sábháilteachta faoin reachtaíocht sláinte agus sábháilteachta. Féadfaidh an tIonadaí Sábháilteachta gníomhú mar Phríomhionadaí na nOibrithe áfach, má roghnaíonn an fhoireann é sin a dhéanamh.

Go hachomair, is é ról Príomhionadaí na nOibrithe:

- Ionadaíocht a dhéanamh ar an bhfoireann uile san ionad oibre beag beann ar ról, agus a bheith ar an eolas faoi shaincheisteanna sonracha a d'fhéadfadh teacht chun cinn i leith cohórt foirne éagsúla;
- Coinneáil bord ar bord leis an gcomhairle sláinte poiblí COVID-19 is déanaí;
- Oibriú i gcomhar le bainistíocht na scoile chun sábháilteacht, sláinte agus leas fostaithe a chinntiú, a mhéid is indéanta le réasún, maidir le COVID-19;
- Dul i gcomhairle le bainistíocht na scoile maidir le bearta rialaithe atá riachtanach chun riosca go nochtadh baill foirne agus scoláirí do COVID-19 a íoslaghdú;
- Dea-chleachtais sláinteachais a chur chun cinn i gcomhar le bainistíocht na scoile, cosúil le lámha a ní go rialta agus dea-bhéasaíocht riospráide a choimeád chomh maith le scaradh sóisialta de réir comhairle sláinte poiblí.
- Cabhrú le bainistíocht na scoile bearta a chur i bhfeidhm chun COVID-19 a choimeád faoi chois san áit oibre de réir an Phrótacail um Fhilleadh ar an Obair agus comhairle sláinte poiblí reatha;
- Monatóireacht a dhéanamh, i gcomhar le bainistíocht na scoile, ar chomhlíonadh na mbeart a cuireadh i bhfeidhm chun scaipeadh COVID-19 a chosc.
- Athbhreithnithe a dhéanamh ar bhearta sábháilteachta atá i bhfeidhm chun déileáil le Covid-19 san áit oibre agus chun é a choinneáil faoi chois. Ba chóir athbhreithnithe (lena n-áirítear scrúdú ar an áit oibre) a dhéanamh go rialta (dhá uair sa tseachtain ar a laghad);
- Aon ábhar imní a thuairisciú láithreach do bhainistíocht na scoile agus taifid a choinneáil ar a leithéid de shaincheisteanna agus ar na bearta a glacadh chun iad a chur i gceart.

- Dul i gcomhairle le bainistíocht na scoile maidir le Plean Freagartha COVID-19 na scoile más rud é go dtagann COVID-19 ar dhuine le linn dó/di a bheith ar scoil, rud lena n-áirítear suíomh limistéar leithlisithe agus bealach sábháilte chuig an limistéar seo;
- Tar éis teagmhais ar bith, measúnú a dhéanamh i gcomhar le bainistíocht na scoile, ar obair leantach ar bith atá riachtanach;
- Dul i gcomhairle le comhghleacaithe maidir le hábhair a bhaineann le COVID-19 san ionad oibre.
- Uirill a dhéanamh chuig bainistíocht na scoile thar ceann a gcomhghleacaithe maidir le hábhair a bhaineann le COVID-19 san ionad oibre.

Má tá aon inní ar aon bhall den bhfoireann, nó má tá tuairim aige/aici maidir leis an bPlean Freagartha COVID-19, bearta rialaithe nó maidir leis an bhfoireann, scoláirí nó daoine eile a bheith ag cloí leis na bearta sin, ba chóir dó/di teagmháil a dhéanamh le Príomhionadaí na nOibrithe agus déanfaidh sé/sí siúd teagmháil leis an bPríomhoide/BOO.

Ainm(neacha) Príomhionadaí na nOibrithe:	Sonraí Teagmhála:
Máirtín de Barra	mairtin@colaistedehide.ie

Tá freagracht ar gach ball foirne, scoláire, tuismitheoir, conraitheoir agus cuairteoir, mar dhaoine aonair agus i dteannta a chéile araon, aird chuí a thabhairt ar a sláinte agus sábháilteacht féin agus ar shláinte agus shábháilteacht dhaoine eile agus cabhrú chun an Plean Freagartha COVID-19 agus bearta rialaithe a ghabhann leis a chur i bhfeidhm.

Tá sonraí iomlána na socruithe a bhaineann le Príomhionadaí na nOibrithe in iar-bhunscoileanna leagtha amach ag **Aguisín 2**.

4.4) Comharthaíocht

Beidh ar scoileanna comharthaíocht a thaispeáint ina mínítear comharthaí agus airí COVID-19 agus tacú le sláinteachas maith lámh agus riospráide. Cuirfidh an Roinn póstaer chlóite ar fáil do scoileanna ina bhfuil príomhtheachtaireachtaí sláinte arna oiriúnú d'aois na scoláirí - ní lámh, béasaíocht maidir le casachtach agus sraoth a ligean srl.

Cuireadh póstaer i mbaill fheiceálacha ar nós oifigí, conairí, limistéar an tseomra fhoirne, seomraí ranga agus leithris.

4.5) Athruithe a dhéanamh ar leagan amach na Scoile

Moltar scaradh fisiciúil a choinneáil i dtimpeallacht na scoile mar cheann de na príomhbhearta rialaithe chun an baol go dtabharfaí isteach agus go scaipfí COVID-19 a íoslaghdú. Tá tuilleadh eolais ar an tslí inar féidir scaradh fisiciúil a úsáid i dtimpeallacht na scoile ar fáil i g**Cuid 5.4** thíos.

Leagan Amach an Láithreáin 20/21

S. 10A Saotharlann		DORAS ISTEACH	Oifig AÓN	S. 9 Bliain 5: Rang Naithí
S. 10B Saotharlann		↕	S ↕	S. 8 Bliain 5: Rang Bhríde
S.10C Saotharlann		↕		S. 7 Seomra Comhairleoireachta/ Seomra Cruinnithe
S.10D Seomra Taispéantas		↕		S. 6 Seomra Stórais
S. 11 Seomra Ealaíne	Cistin Bhreise do Mhúinteoirí	↑ ↗ ↘		S. 5 Seomra Oibre do Mhúinteoirí
DORAS AMACH	← ←			S. 4A Bliain 4: Rang Aonghusa
	Bialann Bl. 4 - 6	↑ S ↕ ↓		S. 4B Bliain 4: Rang Maelruain
Oifig MNA		↑	↓	S. 3 An Teanglann
An Leabharlann	Oifig na hIdirbhliana			S. 2 Bliain 3: Rang Chillian
Seomra Foirne	L L	↕		S. 1 Bliain 3: Rang Aodáin
Seomra na Feighlithe	L L L	↕		
S. 13 Bliain 2: Rang Santain		↕		Oifig an Rúnaí (Sadhbh)
S. 14 Seomra Miotalóireachta		↕		Oifig an Phríomhoide Tháinistigh (SNM)
S.15 Seomra Adhmadóireachta		↕	S ↕	Oifig an Phríomhoide (CMG)
Oifig SÓD		AN PRÍOMHDHORAS		S.C. Bliain 2: Rang Dominic

Halla A. Bliain 1: Rang Chrónáin
DORAS ISTEACH → S ↕
Halla B. Bliain 1: Rang Mológa

Oifig MÓL		S. 31 Seomra Leithlise
	↕	
S↓		S. 30 Seomra Stórais
	↕	
		S. 29 Seomra Breise Mata
	↕	
		S. 28 Seomra Breise Eolaíochta
	↕	
		S. 27 Seomra Grafaic Theicniúil / Seomra Breise Béarla don Ardteist
S↑		S. 26 Seomra Ceoil
L	↕	
		S. 25 Seomra Ceoil
L	↕	
		S. 24 A Cistin
L	↕	
		S. 24 B Seomra Eacnamaíocht Baile
	↕	
		S. 23 Bliain 6: Rang Éanna
S↓		S. 22 Bliain 6: Rang Cholmchille
	↕	
DORAS ISTEACH		Oifig S. 21 INF Seomra Tacaíocht Feabhais

L	
DORAS AMACH ←	Halla Spóirt
S↓	
L	Bialann Bl. 1 - 3

Córas Aontreo i bhfeidhm

*siúil ar chlé

S↓ - Staighre síos

S↑ - Staighre suas

4.6) Measúnú Riosca Sláinte agus Sábháilteachta

Is guais é COVID-19 i gcomhthéacs sláinte agus sábháilteachta i dtimpeallacht na scoile. Tá teimpléad measúnú riosca chun na bearta rialaithe riachtanacha chun an baol COVID-19.

Measúnú Riosca

Guaiseacha	An bhfuil an ghuais ann? T/N	Cad é an riosca?	Rátáil Riosca A = Ard M=Meánach I=Íseal	Rialuithe (Agus gach rialú i bhfeidhm beidh an riosca níos lú)	An bhfuil an rialú i bhfeidhm?	Beart/rudaí atá le déanamh/rialuithe gan déanamh fós *Rátáil riosca i bhfeidhm m.l. rialuithe gan déanamh fós atá minithe sa cholún seo	Duine freagrach	Sínú agus dáta agus an beart curtha i gcrích
Covid-19	N	Breoteacht	A	Plean Freagartha Covid19 Scoile i bhfeidhm i gcomhréir le treoir na Roinne Oideachais agus an Prótacal um Fhilleadh ar an Obair go Sábháilte agus comhairle sláinte poiblí	Tá	Cloigh le treoir sláinte poiblí ó FSS maidir le sláinte agus béasaíocht riospráide Comhlánaigh Ráiteas Beartais COVID-19 na Scoile Foirmeacha um Fhilleadh ar an Obair faighte agus léite Tabhair faoi oiliúint ionduchtúcháin Coinnigh loga de bhaill foirne, scoláirí agus cuairteoirí Líon isteach seiciostai de réir mar is gá: Bainistíocht Scoile Conas déileáil le cás amhrasta Riachtanais m.l. scaradh fisiciúil Seiciosta eile sáiniúil don scoil	CMG SNM SNM CMG SF CMG/SNM	CMG 25/08/20 SNM 25/08/20 SNM 25/08/20 CMG 25/08/20 SF 25/08/20 CMG / SNM 25/08/20

Má tá beart ardriosca (A) amháin nó níos mó ag teastáil, d'fhéadfadh riosca ard gortaithe a bheith i gceist agus ba chóir beart a dhéanamh láithreach. Ba chóir déileáil le bearta Meán-riosca (M) a luaithe agus is féidir. Ba chóir déileáil le bearta riosca ísíl (I) a luaithe agus is indéanta.

Measúnú Riosca déanta ag: Conchubhair Mac Ghloinn

Dáta 25/08/20

Garchabhair/nós imeachta éigeandála

Leanfaidh an nós imeachta caighdeánach Garchabhrach/éigeandála de bheith i bhfeidhm i scoileanna. I gcás éigeandála nó i gcás teagmhais thromchúisigh, ba cheart do scoileanna glaoc ar otharcharr nó ar an mbriogáid dóiteáin ag 112/999 agus sonraí a thabhairt faoi shuíomh agus cineál an teagmhais leighis.

4.7) Rochtain ar an Scoil agus Loga Teagmhála

Beidh rochtain ar fhoirgneamh na scoile ag teacht le nósanna imeachta scoile comhaontaithe.

- Beidh ar gach cuairteoir coinne a dhéanamh leis an rúnaí scoile roimh theacht chun na scoile. Buailfidh an rúnaí leis/léi ag an bpríomhdhoras agus líonfar sonraí sa Loga Teagmhála.

Is céim ríthábhachtach é daoine ionfhabhtaíocha a aithint agus a leithlisiú chun scaipeadh an víris a shrianadh agus sláinte agus sábháilteacht na ndaoine iad féin agus na mball foirne, na

gconraitheoirí agus na gcuairteoirí uile a chosaint san ionad oibre. Is ceart loga mionsonraithe síniú isteach/amach a choinneáil de dhaoine a thagann isteach i saoráidí na scoile.

Loga Rianú Teagmhála

Ainm na Scoile	Coláiste de hÍde		Teagmhálaí na Scoile		
Seoladh na Scoile	Bóthair Cháisleáin Thigh Móthain, Tamhlacht, BÁC 24.		Le haghaidh fiosrúchán amháin: Uimhir fóin	01-4513984	
			Ríomhphost	@colaistedehide.ie	
Ainm an Chuariteora				An raibh an cuairt réamshocraithe leis an bPríomhoide? Bhí ☐ Ní raibh ☐	
Dáta na Cuairte	__/__/____	Am	Teacht isteach sa scoil _____ am ☐ pm ☐	Imeacht ón Scoil _____ am ☐ pm ☐	
Stádas an Chuariteora	Conraitheoir ☐	Tuismitheoir/Caomhnóir ☐	Eile ☐ Comhlánaigh, le do thoil: _____		
Sonraí teagmhála an chuariteora	Ainm na Cuideachta (má bhaineann)				
	Seoladh				
	Uimhir Theagmhála:		Seoladh Ríomhphoist		
	Cúis leis an gCuairt				
Na daoine ar bhuail an cuairteoir leo (líne ar leith do gach duine ar bhuail an cuairteoir leis)					
Ainm an duine ar tugadh cuairt air/uirthi			An méid ama a chaith sé/sí le gach duine díobh sa scoil		

Cuirtear i gcuimhne do scoileanna nach mór gach taifead agus sonraí scoile a choinneáil agus a phróiseáil i gcomhréir leis an RGCS agus leis na hAchtanna um Chosaint Sonraí. Is ar gach scoil (nó BOO) atá an fhreagracht an reachtaíocht a chomhlíonadh ina gcáil mar rialaitheoir sonraí.

4) Bearta Rialaithe - Chun Tabhairt isteach agus Scaipeadh COVID-19 i Scoileanna a chosc

Ar cheann de na príomhtheachtaireachtaí chun rioscaí COVID-19 a bhainistiú áirítear gach rud praiticiúil a dhéanamh chun tabhairt isteach COVID-19 sa scoil a sheachaint. Mura dtugtar ionfhabhtú isteach ní féidir é a scaipeadh. Tá an baol ann go scaipfead an t-ionfhabhtú nuair a thugtar isteach é i ngach idirghníomhaíocht idirphearsanta; scoláire - scoláire, múinteoir - múinteoir agus múinteoir- scoláire, agus ní mór é a bhainistiú i ngach suíomh.

Cuireadh réimse beart rialaithe riachtanach i bhfeidhm chun an baol go scaipfead víreas COVID-19 a laghdú agus chun sábháilteacht, sláinte agus leas na foirne, na scoláirí, na dtuismitheoirí agus na gcuairteoirí a chosaint a mhéid is féidir laistigh den scoil. Leanfar de na bearta rialaithe a athbhreithniú agus a nuashonrú de réir mar is gá ar bhonn leanúnach.

Tá sé ríthábhachtach go mbeadh an fhoireann, na scoláirí, na tuismitheoirí agus na cuairteoirí ar an eolas faoi na bearta rialaithe atá leagtha amach, go gcloíonn siad leo agus go gcomhoibríonn siad go hiomlán le gach riachtanas sláinte agus sábháilteachta.

Ba chóir don bhfoireann tabhairt faoi deara go bhfuil oibleagáid dhlíthiúil orthu faoi Alt 13 den Acht um Shábháilteacht, Sláinte agus Leas ag an Obair 2005 ceanglais sláinte agus sábháilteachta a chomhlíonadh agus cúram réasúnach a ghlacadh ar mhaithe lena sláinte agus sábháilteacht féin, a gcomhghleacaithe agus páirtithe eile san ionad oibre.

Conas an Baol go dtabharfaí COVID-19 isteach i scoileanna a íoslaghdú:

Feasacht ar chomharthaí COVID-19 a chur chun cinn (**sonraí ag Cuid 5.1**);

- Iarraidh ar bhaill foirne agus ar scoláirí a bhfuil comharthaí acu gan freastal ar scoil, gaoch a chur ar a ndochtúir agus treoir FSS a leanúint maidir le féin-leithlisiú; cuir isteach nasc chuig treoir FSS
- Iarraidh ar bhaill foirne agus ar scoláirí gan freastal ar scoil má d'aithin FSS iad mar dhuine a bhí i dteagmháil le duine ar a bhfuil COVID-19 agus comhairle FSS maidir le srian ar ghluaiseacht a leanúint;
- Iarraidh ar bhaill foirne agus ar na scoláirí a dtagann comharthaí orthu agus iad ar scoil, é seo a chur ar a shúile don bpríomhoide (nó don leas-phríomhoide mura bhfuil an príomhoide ar fáil) go pras;
- A chinntiú go bhfuil an prótacal chun cás amhrasta COVID-19 a bhainistiú ar scoil ar eolas ag an bhfoireann agus ag na scoláirí (**sonraí ag Cuid 8**);
- Iarraidh ar gach duine a thagann isteach i bhfoirgneamh na scoile go gcaithfidh siad sláinteachas lámh a dhéanamh leis an díghalrán lámh.
- Na páirtithe ábhartha go léir a chur ar an eolas gur chóir do chuairoteoirí ar an scoil i rith an lae socrú a dhéanamh roimh ré leis an bpríomhoide agus gur chóir bualadh leo ag pointe teagmhála ar leith;
- Ba chóir scaradh fisiciúil 2 mhéadar a choinneáil idir baill foirne agus cuairteoirí nuair is féidir.

5.1) Bíodh Comharthaí COVID-19 ar eolas agat

D'fhonn cosc a chur ar scaipeadh COVID-19 tá sé tábhachtach go bhfuil na comharthaí ar eolas agat agus gur féidir leat iad a aithint. Is iad:

- ✓ Teocht ard
- ✓ Casacht
- ✓ Gearranáil nó deacrachtaí anála
- ✓ Cailliúint bolaidh, blaiste nó saobhadh blaiste

5.2) Sláinteachas Riospráide

Bí cinnte go gcloíonn tú, agus na daoine timpeall ort, le sláinteachas maith riospráide. Ciallaíonn sé seo go gclúdaíonn tú do bhéal agus do shrón le ciarsúr páipéir nó le d'uillinn lúbtha agus tú ag casacht nó ag ligint sraotha. Ansin cuir an ciarsúr páipéir úsáidte de lámh láithreach go sábháilte i mbosca bruscair in aice leat.

Trí shláinteachas riospráide maith a leanúint, cosnaíonn tú na daoine timpeall ort ar víris ar nós fuachta, fliú agus Covid-19.

5.3) Sláinteachas Lámh

Ba chóir don fhoireann agus do na scoláirí a thuiscint cén fáth go bhfuil sláinteachas lámh tábhachtach. Lena chois sin caithfidh siad a thuiscint cathain agus conas a lámha a ní.

Ba chóir do scoileanna dea-shláinteachas a chur chun cinn agus póstaer a thaispeáint ar fud na scoileanna maidir leis an tslí cheart chun do lámha a ní. Cloígh le treoirlínte FSS maidir le lámha a ní:

<https://www2.hse.ie/gaeilge/coroinvireas/conas-do-lamha-a-ghlanadh.html> seicliosta

Is féidir sláinteachas Lámh a bhaint amach trí lámha a ní nó díghalrán lámh a úsáid (nuair atá dealramh glan ar na lámha).

Tá dáileoirí díghalrán lámh curtha ar fáil go héasca ag pointí imeachta agus iontrála scoileanna agus seomraí ranga agus ba chóir aire a thabhairt go nglanfar aon doirteadh díghalráin lámh ar eagla go dtitfeadh duine.

Is fearr uisce bog a úsáid seachas uisce te nó fuar chun na lámha a ní ach mura soláthraíonn an córas pluiméireachta ach uisce fuar, ba chóir gallúnach a eiblíonn go héasca in uisce fuar a úsáid.

Tá báisíní chun lámha a ní, uisce reatha, gallúnach leachtach agus saoráidí triomaithe lámh a chur ar fáil ag gach leithreas, cistin agus aon limistéir ina n-ullmhaítear bia.

Tá saoráidí níocháin lámh a choinneáil i mbail mhaith agus ba chóir soláthairtí gallúnach agus tuáillí a líonadh go rialta chun gach duine a spreagadh len iad a úsáid.

Tá póstaer a thaispeánann teicnící níocháin lámh agus a chuireann níochán lámh chun cinn a chur ar na ballaí in aice le saoráidí níocháin agus tá siad lannaithe.

Is féidir díghalrán lámh a úsáid le haghaidh sláinteachais lámh nuair nach féidir salachar a fheiceáil ar na lámha (dealramh glan orthu).

Tá an fhianaise is fearr ann ar éifeachtacht glóthach lámh atá alcóil-bhunaithe ach is féidir glóthach lámh neamh-alcóil a úsáid freisin.

Nuair a bhíonn leachtanna cuimilte / glóthacha lámh á n-úsáid ar scoil ba chóir a chinntiú nach n-ionghabhann scoláirí iad mar go bhfuil siad inlasta agus tocsaineach.

Minicíocht Sláinteachais Lámh

Ba chóir do scoláirí agus don bhfoireann sláinteachas lámh a dhéanamh:

- Ar theacht ar scoil dóibh;
- Sula n-itheann nó sula n-ólann siad;
- Tar éis an leithreas a úsáid;
- Tar éis ainmhithe a chuimilt;
- Tar éis dóibh súgradh lasmuigh;
- Nuair a bhíonn a lámha salach go fisiciúil;
- Nuair a bhíonn siad ag casacht nó ag ligint sraotha.

5.4) Scaradh Fisiciúil

Is féidir scaradh fisiciúil a chur i bhfeidhm go tairbheach i suíomh iar-bhunscoile agus roinnt solúbthachta a cheadú nuair is gá. Ní mór é a chur i bhfeidhm ar bhealach praiticiúil chun a aithint nár cheart go mbeadh an timpeallacht foghlama faoi smacht ag fócas ar an cheist seo a d'fhéadfadh níos mó dochar ná maitheas a dhéanamh. Ba cheart a chinntiú nach spreagtar teannas ná coimhlint, rud a d'fhéadfadh tarlú. B'fhéidir go mbeidh gá le roinnt solúbthachta uaireanta nuair a bhíonn na bearta á gcur i bhfeidhm.

Aithnítear freisin nach féidir leis an bhfoireann scaradh fisiciúil a choinneáil ó scoláirí i gcónaí agus nach cuí go mbeifí ag súil go ndéanfaidís é sin i gcónaí i gcás ina bhféadfadh tionchar díobhálach a bheith aige sin ar an scoláire.

Mar sin féin, nuair is féidir é, ba cheart don bhfoireann achar 1 m ar a laghad a choinneáil agus 2 m nuair is féidir. Ba cheart dóibh bearta a ghlacadh freisin chun dlúth-theagmháil a sheachaint ag leibhéal duine le duine, mar shampla fanacht ina seasamh seachas suí in aice le scoláire / cromadh anuas.

Tá dhá chatagóir scartha fhisiciúil ann:

- Scaradh a mhéadú
- Idirghníomhaíocht a laghdú

Tá an méid seo leagtha amach i gColáiste de hÍde:

1. Leagan amach nua a chur ar spásanna sa rang chun scaradh fisiciúil a uasmhéadú; (boird shingil méadar óna chéile; tranglam curtha amach ón seomra)
2. Leagan amach nua a chur ar gach spás atá ar fáil sa scoil agus gach spás a úsáid chun scaradh fisiciúil a uasmhéadú; (dhá ionad bialainne, córas aontreorach)

3. Athbhreithniú a dhéanamh ar Amchláir; (Níos mó ranganna dúbáilte)
4. Leagan amach nua a chur ar Ranganna; (12 bhunrang sna seomraí is mó san fhoirgneamh)
5. Sa mhéid agus is féidir agus indéanta dhéanfaí scoláirí a shannadh do phríomhchohórt ranga a d'fhanfadh sa seomra ranga don chuid is mó d'ábhair agus bheadh na múinteoirí ag aistriú idir seomraí.
6. Sa mhéid agus is féidir agus indéanta ba chóir ranganna dúbailte a phleanáil chun gluaiseacht a íoslaghdú i gcaitheamh an lae.
7. Sa chás go bhfuil ábhar roghnach ag scoláirí, bhogfaidís go tapa isteach sa rang nua agus shuífidís in éineacht le baill dá gchórt ranga, agus iad ag coinneáil an oiread scartha fhisiciúil agus is féidir.
8. Teastaíonn níochán/díghalrú lámh nuair a bhogann múinteoirí agus scoláirí idir ranganna.
9. Choinneofaí scaradh fhisiciúil idir an múinteoir agus an rang.
10. Sa chás go bhfuil gá le grúpaí ranga a bhogadh idir seomraí, ba cheart é a phleanáil chun idirghníomhaíocht le grúpaí ranga eile a íoslaghdú.
11. Cuir teorainn le hidirghníomhaíocht ag am teachta agus imeachta agus i ndorchlaí agus i limistéir chomhroinnte eile.
12. Ba chóir teagmháil fhisiciúil shóisialta (beannachtaí lámh le láimh, barróga) a dhíspreagadh.
13. Sa chás gur gá do scoláirí bogadh thart laistigh den seomra ranga chun gníomhaíochtaí a dhéanamh (rochtain ar acmhainn chomhroinnte) ba cheart é a eagrú an oiread agus is féidir chun plód daoine a íoslaghdú ag an acmhainn chomhroinnte.
14. Ba chóir do bhaill foirne agus do scoláirí iarracht a dhéanamh gan rudaí pearsanta a roinnt.
15. Sa chás go mbaineann úsáid méarchláir nó táibléid le teagasc agus foghlaim ba cheart dromchla teagmhála an ghléis a ghlanadh go rialta agus sláinteachas lámh a spreagadh.

Scaradh fhisiciúil lasmuigh den seomra ranga agus laistigh den scoil

Foireann

Moltar achar 2 m le haghaidh scartha fhisiciúil don bhfoireann. Baineann sé seo go háirithe le scaradh idir daoine fásta nuair nach mbíonn siad i mbun teagaisc, cosúil leis an seomra foirne agus nuair a bhíonn siad ag teacht chuig an obair.

Mura féidir cloí le hachar 2 m i ngrúpaí foirne ba chóir achar chomh mór agus is féidir a choinneáil agus cloí le treoir maidir le clúdach aghaidhe.

Beidh cruinnithe foirne a reáchtáil go cianda nó i ngrúpaí beaga nó i spásanna móra chun scaradh fhisiciúil a éascú.

Beartas gan lámha a chroitheadh a chur i ngníomh.

Íoslaghdaigh cruinnithe daoine ag tús agus ag deireadh an lá scoile.

Dorchlaí agus Staighrí

Má ghabhtar thart ar dhuine i ndorchla go gairid ní dócha go gcuirfidh sé seo go mór le scaipeadh ionfhabhtaithe mura bhfuil teagmháil fhisiciúil ag daoine agus má sheachnaíonn siad plé neamhfhoirmiúla i ngrúpaí.

Beidh taisceadáin in úsáid ag tús agus deireadh an lae. Moltar na leabhair a choinneáil sna bunranganna.

5.5) Úsáid TCP i Scoileanna

Is gá anois do bhaill foirne agus scoláirí clúdaigh aghaidhe a chaitheamh. Is féidir leis an bhfoireann scáthlán a chaitheamh nuair a bheidh dhá mhéadar ar a laghad idir iad féin agus an scoláire.

Sa chás go gcuireann an fhoireann cúram sláinte ar fáil do leanaí a bhfuil riachtanais leighis acu i dtimpeallacht na scoile, ba cheart dóibh réamhchúraimí caighdeánacha a chur i bhfeidhm de réir gnáthchleachtais.

Maisc/Clúdaigh Aghaidhe

Feidhmíonn clúdaigh aghaidhe éadaigh mar bhac chun braoiníní riospráide a chosc ó dhul san aer agus ar dhaoine eile nuair a bhíonn an duine atá ag caitheamh clúdach aghaidhe ag casachtach, ag sraothartach, ag caint nó ag ardú a ghutha/a gutha. Dá bhrí sin úsáidfear clúdaigh aghaidhe éadaigh chun cosc a chur ar scaipeadh an víris ón duine a chaitheann é (agus níl a fhios aige/aici, b'fhéidir, go bhfuil sé/sí ionfhabhtaithe) chucu siúd a dtagann sé/sí i ndlúth-theagmháil leo.

Ba chóir meabhrú don bhfoireann agus do na scoláirí go léir a chaitheann clúdaigh aghaidhe gan lámh a chur ar an gclúdach aghaidhe agus a lámha a ní nó a dhíghalrú (trí díghalrán lámh a úsáid) sula gcuireann siad an clúdach aghaidhe orthu agus tar éis é a bhaint.

Ba chóir eolas a chur ar fáil maidir leis an tslí cheart chun clúdaigh aghaidhe éadaigh a úsáid, a bhaint agus a ní

<https://www.gov.ie/ga/foilsuichan/8d7b23-none/>

Ní chuireann clúdach aghaidhe nó masc a chaitheamh deireadh leis an ngá fanacht sa bhaile má tá airíonna breoiteachta ar dhuine.

N.B

Éinne nach bhfuil ag comhlíonadh an bheartais maidir le clúdaigh aghaidhe, glaofar abhaile agus muna réiteófar an scéal, beidh siad curtha abhaile. Beidh cásanna éisceachtúla don bheartas seo i gcónaí.

Lámhainní

De ghnáth, ní bhíonn úsáid lámhainní indiúscartha sa scoil oiriúnach ach d'fhéadfadh sé a bheith riachtanach le haghaidh nithe ar nós glanadh, suíomhanna cúraim phearsanta nó nuair a bhíonn garchabhair á tabhairt. Ní chosnaíonn gnáthúsáid an duine féin agus d'fhéadfadh go nochtadh sé daoine eile do riosca ó lámhainní éillithe.

Ní féidir gnáthúsáid lámhainní indiúscartha a chur in ionad sláinteachais lámh.

Naprúin

D'fhéadfadh naprúin a bheith oiriúnach freisin i gcúinsí áirithe lena n-áirítear chun freastal ar riachtanais chúraim phearsanta nó don bhfoireann atá sannta do limistéar a ghlanadh ina raibh cás amhrasta nó deimhnithe COVID-19.

5) Tionchar COVID-19 ar ghníomhaíochtaí scoile áirithe

Cór/Léiriú Ceoil

- Faoi láthair, is cóir amhránaíocht agus seinm roinnt gaothuirilís a íoslaghdú mar gheall ar bhaol galraithe breise.
- Nuair a bhíonn gá le gníomhaíochtaí dá leithéid sin, is cóir measúnú riosca a dhéanamh ar mhéid an spáis, na leibhéil aerála laistigh den spás, agus suíomh na n- amhránaithe/seinnteoírí le fadú sóisialta méadaithe eatarthu.
- Is cóir aon taibhiú ranga a bheith ar siúl i spás dea-aeráilte agus fadú sóisialta a dheimhniú. Ní cóir níos mó ná 10 nóiméad a chaitheamh le gníomhaíocht dá leithéid agus an spás a aeráil go cuí ina dhiaidh sin. Is cóir scoláirí a bheith cúl le cúl nó taobh le taobh. Seachain canadh agus seinm aghaidh ar aghaidh.
- Maidir le scileanna taibhithe a fhorbairt, b'fhéidir go mbeidh ar mhúinteoirí, san idirlinn, an scil a léiriú agus a shamhaltú. Is féidir le scoláirí an scil a chleachtadh sa bhaile, a n-iarrachtaí a thaifeadh agus iad a chur chuig an múinteoir ar líne.
- Is cóir gach iarracht a dhéanamh gan uirlisí, ar nós cnaguirlisí beaga, a roinnt. B'fhéidir go mbeidh gá uirlisí a dháileadh ar scoláirí faoi leith; is cóir na huirlisí seo a dhíghalrú sula n-úsáidtear iad agus tar éis iad a úsáid. Má bhíonn a n-uirlisí féin ag scoláirí, is cóir dóibh iad sin a thabhairt leo, agus a dheimhniú go mbíonn siad díghalraithe go cuí agus nach roinntear iad le daoine eile.
- Sula ndéantar méarchláir, pianónna agus uirlisí ranga eile a sheinm, is cóir do gach duine a bhíonn ag seinm a lámha a ní nó a dhíghalrú. Is cóir na heochracha pianó a dhíghalrú le héadaí glantacháin sula ndéantar iad a sheinm agus nuair bhíonn an tseinm thart.
- Is cóir fadú sóisialta a dheimhniú idir an pianódóir agus taibheoirí eile agus i measc na dtaibheoirí go léir.
- Is cóir trealamh fuaimne, seastáin ceoil agus gléasanna eile atá in úsáid a ghlanadh síos go rialta.
- Beidh sé tábhachtach treoracha an déantóra a leanúint maidir le méarchláir leictreonacha agus gléasanna leictreonacha eile a ghlanadh agus a dhíghalrú.
- Is cóir grúpaí scoile seach-churaclaim níos mó ar nós cóir, agus tionóil ghaoithe agus phráis a sheachaint faoi láthair.

Gníomhaíochtaí Spóirt

- Tá gníomhaíocht choirp (Corpoideachas) tábhachtach agus is cóir scoláirí a spreagadh le bheith páirteach i gcorpoideachas ach iad a bheith sláintiúil agus aisiomptomach. Moltar i gcónaí gan scoláirí a bheith ag traenáil/aclaíocht mura mbíonn siad ar fónamh.
- Moltar, más indéanta, go dtarlódh na ranganna corpoideachais lasmuigh. Murar féidir a leithéid a dhéanamh, is cóir doirse seachtracha an halla corpoideachais a fhágaint ar oscailt.
- Má bhíonn obair i ngrúpaí ar bun, is cóir do scoláirí fanacht sa ghrúpa céanna le linn an cheachta. Mar is ionann le gach gníomhaíocht fisiceach i ngrúpaí, ní mór a mheabhúr gur mó an réimse scaipthe braoiníní riospráide agus mar sin is cóir níos mó spáis a cheadú idir na rannpháirtithe nuair is féidir agus de réir chomhairle sláinte poiblí.
- Bí cinnte nach ndéantar buidéal uisce a roinnt. Is cóir do gach scoláire a b(h)uidéal uisce agus a t(h)uáille féin a thabhairt agus lipéad soiléir a bheith air. Ní mholtar nithe atá deacair a ghlanadh nó a dhíghalrú a roinnt. Ní cóir cead a thabhairt tuáillí, éadaí, nó earraí eile a úsáidtear chun aghaidheanna nó lámha a ghlanadh a roinnt. Ní cóir geansaithe foirne ná bibeanna scoile a úsáid ach má bhíonn sé sin riachtanach amach is amach. Ina leithéid de chásanna, is cóir iad a ní ag an teocht is airde tar éis gach úsáide.
- Tá lánchosc ar seilí a chaitheamh.
- Ní cóir feadóga a úsáid laistigh; is féidir meicníochtaí eile a úsáid chun aird na scoláirí a dhírú.
- Is cóir treoracha fisiciúla a bheith le feiceáil, ar nós comharthaí nó marcálacha ar urláir nó ar pháirceanna, lena dheimhniú go dtuigeann múinteoirí agus scoláirí na riachtanais maidir le fadú sóisialta. Is cóir fad a chruthú idir scoláirí nuair a bhíonn druileanna nó rialacha cluiche á míniú.
- Má bhíonn gá le léirithe praiticiúla, b'fhéidir go mbeidh ar an múinteoir an léiriú a athdhéanamh do roinnt grúpaí níos lú. Cuideoidh sé seo le cosc a chur le scoláirí a bheith ag grúpáil le chéile. Is cóir teagmháil fhisiciúil neamhriachtanach, ar nós bosa arda, croitheadh láimhe nó barróga a dhímholadh. Is cóir bealaí ceiliúrtha malartacha nó beannachtaí neamhtheagmhála a úsáid.
- Maidir le spóirt teagmhála, moltar an ghné teagmhála den spórt a sheachaint agus díriú ar aclaíocht agus scileanna, ionas gur féidir an fadú sóisialta a choinneáil.
- Déan trealamh a roinntear a ghlanadh agus a dhíghalrú idir úsáidí ag daoine éagsúla. Maidir le gach ceacht aonair, is cóir do scoláirí an trealamh a ghlanadh (le ciarsúir dhíghalraithe) tar éis dóibh iad a úsáid.
- Do nithe atá deacair iad a dhíghalrú ar nós clogaid, caithfidh scoláirí a gcinn féin a thabhairt leo, más féidir.
- Beidh díghalrú rialta de dhíth ar na leithris chun caighdeán sláinteachais cuí a choinneáil.
- Is cóir cur chuige scoile uile a aontú ionas gur féidir le scoláirí an éide/trealamh corpoideachais a chaitheamh ar an lá a mbíonn corpoideachas acu ionas nach gá na seomraí feistis pobail a úsáid.
- Beidh pleanáil ranna ábhair ríthábhachtach lena dheimhniú go ndéantar na gníomhaíochtaí/réimsí curaclaim atá le múineadh a roghnú go cúramach ionas go laghdaítear an gá le dlúth-theagmháil. Nuair a bhítear ag pleanáil don teagasc, don fhoghlaim agus don mheasúnú, is cóir do roinn an Chorroideachais sonraíochtaí anábhair a athbhreithniú agus torthaí foghlama neamhtheagmhála agus a d'fhéadfaí a dhéanamh go haonair agus go cianda (do scoláirí nach féidir leo freastal ar scoil) a aithint. Beidh tábhacht ar leith leis seo do scoileanna a mbíonn Corroideachas na hArdteistiméireachta á ofráil acu

agus go mbíonn srianta COVID-19 i bhfeidhm ar na gníomhaíochtaí praiticiúla a roghnaíodh.

- Inis do thuismitheoirí faoi na bearta agus na rialacha nua a mbeidh gá iad a chur i bhfeidhm mar thoradh ar COVID-19 sula dtosaíonn an Corpoideachas athuair. Bí cinnte go dtuigeann thuismitheoirí agus scoláirí cé na bearta atá éigeantach.
- Caithfear gníomhaíochtaí fisiceacha seach-churaclaim ag am lóin agus tar éis scoile a phlé agus cinneadh a dhéanamh maidir lena n-inmharthanacht. Is cóir do scoileanna tagairt a dhéanamh do threoir an HPSC maidir le Filleadh ar Spóirt [COVID-19 Moltaí eatramhacha don fhilleadh ar ghníomhaíochtaí spóirt do leanaí agus do dhaoine óga](#) chun tuilleadh treorach a fháil.
- Má bhíonn áiseanna spóirt á ligean amach ar cíos ag scoileanna, mar shampla, um thráthnóna nó ag an deireadh seachtaine, is cóir dóibh measúnú riosca a dhéanamh lena chinntiú go bhfuil gealltanais ann go gcloítear le gach treoir sláinte poiblí. Ar an gcaoi chéanna, má bhíonn áiseanna seachtracha á n-úsáid ag scoileanna, is cóir measúnú riosca den chineál céanna a dhéanamh agus bearta a chur i bhfeidhm lena chinntiú go gcloítear leis an treoir.
- Bí cinnte go mbíonn sláintitheoirí láimhe ar fáil láimh leis an halla corpoideachais agus/nó san ionad gléasta.
- Nuair is féidir, is cóir cúrsaíocht aon-bhealach a sholáthar le dul isteach / amach as an láthair corpoideachais.
- Cé go mb'fhéidir go bhféadfaí gníomhaíochtaí go Grád 3 de [COVID-19 Moltaí eatramhacha don fhilleadh ar ghníomhaíochtaí spóirt do leanaí agus do dhaoine óga](#) (leathanach 5) a dhéanamh, is cóir tosaíocht a thabhairt do ghníomhaíochtaí aonair toisc nach mbíonn an baol céanna ag baint leo seo. Áirítear ar liosta de na gníomhaíochtaí ina bhfuil an riosca íseal/meánach:
- Lúthchleasaíocht – léim, gníomhaíochtaí ina mbíonn rith (seachas sealaíocht); d'fhéadfaí gníomhaíochtaí ina mbíonn caitheamh a chur san áireamh, ar nós meáchain, teasc, sleá agus ord a chaitheamh ach bheadh gá an trealamh a ghlanadh síos tar éis gach úsáide agus, dá bhrí sin, b'fhéidir nach mbeadh a leithéid indéanta.
- Gníomhaíochtaí eachtraíochta - treodóireacht, cadhcáil
- Gníomhaíochtaí aeistéitiúla - léirithe damhsa aonair agus gleacaíochta
- Cluichí cúirte roinnte – badmáintan, leadóg, leadóg boird. D'fhéadfaí eitpheil, scuais agus liathróid láimhe a chur san áireamh ach toisc go mbíonn imreoirí ag roinnt an spáis chúirte chéanna sna gníomhaíochtaí seo d'fhéadfadh riosca beag breise a bheith i gceist leo
- Cluichí páirce – seisiúin scileanna ina ndéantar scileanna a fhorbairt lasmuigh de chomhthéacs cluiche
- Gníomhaíocht a bhaineann le sláinte/ cleachtadh agus aclaíocht phearsanta – cleachtadh cuarda nó gníomhaíochtaí eile a dhéantar go haonair; d'fhéadfaí traenáil meáchan a chur san áireamh má ghlanann gach rannpháirtí an trealamh tar éis dó/di é a úsáid

Ealaín –

Trealamh agus inneallra mór

- Caithfear gach trealamh mór, meaisíní agus uirlisí láimhe a ghlanadh/ a dhíghalrú nuair a bhíonn an ceacht deireanach thart gach lá.
- Do gach ceacht ar leith, is cóir do na scoláirí na meaisíní agus na huirlisí a ghlanadh (le ciarsúir dhíghalraithe) agus is cóir do na scoláirí a leithéid a dhéanamh mar chuid de na gnáthnósanna imeachta tí don ghlanadh sna seomraí ranga praiticiúla ar nós áiteanna oibre agus cláir líníochta a

ghlanadh síos, urláir a scuabadh agus glanadh suas go ginearálta. Mar shampla, má úsáideann scoláire clóphreas, is cóir ciarsúir dhíglraithe a bheith ar fáil in aice leis an bpreas agus is cóir do scoláirí aon áiteanna teagmhála a ghlanadh tar éis gach úsáide.

- Is cóir do scoláirí ciarsúir dhíghalraithe a úsáid chun bínsí agus cláir líníochta (má bhíonn siad in úsáid) a ghlanadh ag deireadh gach ceachta.

Trealamh, ábhair agus uirlisí láimhe aonair

- Más féidir, is cóir pacáistí ealaíne aonair a bheith ag scoláirí ina mbíonn uirlisí agus ábhair a bhíonn in úsáid go laethúil ar nós pinn luaidhe, scuaba péint, péinteanna, pinn luaidhe daite, pastail, gualaigh, trealamh tomhais, tráidire meascáin, leabhar sceitse/nótaí, scriosán, bioróir, siosúr. Is cóir do gach roinn ealaíne ábhar na bpacáistí ealaíne a oiriúnú chun freastal ar riachtanais a ngrúpaí scoile/ranga. D'fhéadfaí é seo a chur san áireamh ar leabharliosta na scoláirí nó d'fhéadfadh an scoil iad a sholáthar mar chuid de threalamh/ábhair iomlán na roinne ealaíne.
- Más indéanta, ní cóir do scoláirí ach na huirlisí/an trealamh atá tugtha dóibh a úsáid agus ní cóir iad a mhalartú le scoláirí eile. Mar shampla, i gceacht priontála línóile, ní cóir do scoláirí ach trealamh an uirlis ghearrtha, an bharen agus chrúca bínse a thugtar dóibh a úsáid. Más féidir, is cóir uirlisí aonair a shannadh do ghrúpa ranga le linn an tionscadail/aonaid foghlama agus is cóir iad seo a stóráil idir cheachtanna i málaí zipghlasála (nó a leithéid) ar a bhfuil ainm orthu. Má bhíonn trealamh ar nós feadáin dúch agus rollóirí á roinnt, is cóir iad a ghlanadh idir gach úsáid.
- Is cóir do scoláirí a bpailléid agus a scuab féin a ní ag deireadh ceachta. Is cóir do mhúinteoirí úsáid doirteal na scoláirí a thréimhsiú chun fadú sóisialta a chinntiú. Is cóir do scoláirí a lámha a ní go maith tar éis dóibh an doirteal a úsáid. Is cóir sconnaí agus doirtil a ghlanadh síos le ciarsúir dhíghalraithe ag deireadh an cheachta.
- Chun ábhair na scoláirí, ar nós cré, cláir líníochta, páipéar agus péint, a ullmhú agus a láimhseáil is cóir do mhúinteoirí lámhainní a chaitheamh chun teagmháil dhíreach a sheachaint, má bhíonn sé sábháilte a leithéid a dhéanamh. Is cóir lámhainní a dhiúscairt tar éis gach úsáide. Is cóir cur chuige dá leithéid céanna a bheith ann nuair a bhíonn ábhair á dtabhairt amach do scoláirí agus nuair a bhíonn ábhair nó obair á bhailiú uathu.
- Chun plódú timpeall ar limistéir stórála a sheachaint, is cóir do scoláirí obair fhliuch a fhágáil ar a mbínsí ag deireadh an cheachta ionas gur féidir le múinteoirí iad a chur ar na frámaí triomaithe. Is cóir do mhúinteoirí an obair atá idir lámha ag scoláirí a dháileadh amach ag tús na gceachtanna, agus a chinntiú go ndéantar teagmháil dhíreach a sheachaint.
- Nuair is féidir, is cóir do gach scoláire a bpíosáí oibre a stóráil ina dtaisceadáin chun teagmháil ó dhaoine eile a sheachaint. B'fhéidir nach mbeidh sé indéanta fillteáin A2 agus píosaí oibre níos mó a stóráil ina dtaisceadáin. Nuair is féidir, is cóir tosaíocht a thabhairt do líníochtaí/pictiúir ar féidir iad a stóráil i leabhair sceitse. Is cóir áiteanna stórais sa seomra ealaíne a choinneáil do pháosaí oibre níos mó, de réir mar is gá.
- Nuair a bhíonn aonaid foghlama á bpleanáil acu, is cóir do mhúinteoirí an tslí ina ndéanfar trealamh a dháileadh ar ghrúpaí ranga don tionscadal/aonaid oibre a mheas, chun trasghalrú a sheachaint. Is cóir do gach ball den roinn ealaíne pleanáil le chéile chun forluí úsáide trealamh a íoslaghdú trí réimsí foghlama a rothlú más féidir. Mar shampla, má bhíonn trealamh ceirmeach in úsáid ag 'rang-ghrúpa A', d'fhéadfadh rang-ghrúpaí eile a leithéid de threalamh a sheachaint go dtí go mbíonn a dtionscnamh críochnaithe ag 'rang-ghrúpa A' agus go dtí go mbíonn an trealamh uile díghalraithe. Beidh tábhacht ar leith ag baint leis seo nuair a bhíonn seomraí ranga agus/nó uirlisí agus trealamh á roinnt ag ranganna.

- Is cóir do leagan amach na seomraí ealaíona a bheith de réir na comhairle ginearálta atá tugtha don fhadú sóisialta do shláinte agus sábháilteachta. Tá sé tábhachtach go mbíonn clúdaigh aghaidhe á gcaitheamh le linn na gceachtanna.
Do cheachtanna léirithe, d'fhéadfaí teicneolaíocht dhigiteach ar nós amharcléitheoir a úsáid chun an gá le scoláirí a ghrúpáil le chéile a laghdú. Tá sé de chumas ag a lán amharcléitheoirí taispeántais a thairfeadh agus cuirfidh sé sin tacaíocht bhreise ar fáil do scoláirí.

Admhadóireacht/Miotalóireacht/Foirgníocht

- Caithfear na meaisíní agus na huirlisí lámhe go léir a ghlanadh/a dhíghalrú nuair a bhíonn an ceacht deireanach thart gach lá.
- Do gach ceacht ar leith, is cóir do na scoláirí na meaisíní agus na huirlisí a ghlanadh (le ciarsúir) agus is cóir dóibh seo a bheith mar chuid de na gnáthnósanna imeachta tí don ghlanadh sna seomraí ranga praiticiúla ar nós áiteanna oibre a ghlanadh síos, urláir a scuabadh agus glanadh suas go ginearálta. Mar shampla, má úsáideann scoláire druil philéar, is cóir ciarsúir dhíglraithe a bheith ar fáil in aice leis an meaisín seo agus is cóir do scoláirí aon áiteanna teagmhála a ghlanadh tar éis gach úsáide.
- Más indéanta, ní cóir do scoláirí ach na huirlisí lámhe atá curtha ar fáil dóibh a úsáid agus ní cóir iad sin a mhalartú le scoláirí eile. Mar shampla, i gceacht Teicneolaíocht Adhmaid, ní cóir do scoláirí ach úsáid a bhaint as na siséil, an mallach agus an trealamh marcála atá tugtha dóibh. Más gá uirlisí lámhe ar nós téipeanna tomhais agus calipéirí vernier a roinnt, is cóir iad a ghlanadh idir gach úsáid.
- Chun ábhair a bheidh in úsáid agus á lámhseáil ag scoláirí a ullmhú, ar nós miotal, peirspictíocht, páipéar agus adhmaid, is cóir do mhúinteoirí lámhainní a chaitheamh chun teagmháil dhíreach a sheachaint, má bhíonn sé sábháilte a leithéid a dhéanamh. Is cóir a leithéid céanna de chur chuige a úsáid nuair a bhíonn an t-ábhar seo á dháileadh ar scoláirí. Más indéanta, is cóir cur chuige comhchosúil a úsáid agus an t-ábhar seo á thabhairt do mhic léinn. Nuair is féidir, is cóir spás stórais ar leith a chur ar fáil sa seomra ranga do gach rang-ghrúpa ar leith chun a dtrealamh a stóráil idir ranganna ionas go ndéantar an baol úsáide nó teagmhála ó scoláirí eile leis na hábhair a laghdú.
- Is cóir spéaclaí sábháilteachta dá gcuid féin a bheith ag scoláirí ábhair Theicneolaíochta chun trealamh ar nós sábhchrios nó an scrollbharra a úsáid. Is cóir do gach scoláire iad seo a choinneáil agus a stóráil go sábháilte agus iad a ghlanadh sa bhaile gach tráthnóna. Má bhíonn níos mó ná ceann amháin de na hábhair phraiticiúla (Eolaíocht san áireamh) á dhéanamh ag scoláire, is leor péire amháin spéaclaí sábháilteachta.
- Do léirithe praiticiúla, d'fhéadfaí teicneolaíocht dhigiteach ar nós amharcléiritheoir a úsáid chun an gá scoláirí a bheith grúpáilte le chéile a laghdú. Tá go leor amharcléitheoirí ábalta léirithe a thairfeadh agus cruthóidh sé sin tacaíocht bhreise do scoláirí.
- Tá sé ríthábhachtach clúdaigh aghaidhe a chaitheamh sna ceachtanna agus aon ghluaiseacht timpeall an tseomra nach bhfuil riachtanach a sheachaint.

Eacnamaíocht Bhaile

Staidéar ar bhia

- Lena dheimhniú gur féidir timpeallacht oibre shábháilte agus phraiticiúil a sholáthar, moltar go mbíonn scoláire amháin ar a mhéad ag gach stáisiún oibre d'obair phraiticiúil an cheachta; dá réir sin, d'fhéadfadh go mbeadh ar scoláirí an obair phraiticiúil a dhéanamh gach ré seachtain.

D'fhéadfadh scoláirí nach mbíonn an obair phraiticiúil á dhéanamh acu tascanna eile a bhfuil baint acu leis an obair phraiticiúil a dhéanamh.

Teicstílí

- Nuair a bhíonn obair theicstílí praiticiúla á dhéanamh acu, is cóir do scoláirí a dtrealamh féin a úsáid nó is cóir trealamh a chur ar fáil dóibh dá n-úsáid féin amháin le linn an tionscadail. Nuair is indéanta, nuair a bhítear ag pleanáil d'aonaid foghlama, is cóir fócas na hoibre praiticiúla do theicstílí a bheith ar cheardanna nach mbíonn gá le hinneall fuála dóibh. Nuair a bhíonn inneall fuála in úsáid, is cóir do scoláirí a bheith ag obair leo féin, a bheith sciliúil go leor le bheith ag obair go neamhspleách, agus gach áit theagmhála ar an inneall a ghlanadh síos le ciarsúir dhíghalraithe i ndiaidh na húsáide.

Pleanáil

- Is cóir do mhúinteoirí pleanáil chun scoláirí a oiliúint faoi na nósanna imeachta breise a gcaithfear cloí leo i gceachtanna praiticiúla chun timpeallacht shábháilte oibre a dheimhniú don uile dhuine ag an am seo; mar shampla, is cóir treoir a sholáthar maidir le ciarsúir dhíghalraithe a úsáid go sábháilte ar fhearais leictreacha.
- Mar is gnáth, is cóir fócas na ranganna praiticiúla a bheith ar scileanna praiticiúla, nós imeachta agus cognaíocha a fhorbairt. Nuair a bhíonn aonaid foghlama á bpleanáil, is cóir do mhúinteoirí an tslí inar féidir na scileanna sin a fhorbairt ina scoil i gcomhthéacs COVID-19 a mheas. Is cóir iarracht gan béilí a dhéanamh ina mbíonn ar níos mó ná scoláire amháin an iarta céanna a úsáid do thréimhse suntasach den ama ranga. I gcásanna ina bhfuil úsáid an iarta mar chuid lárnach de chuspóir foghlama an cheachta agus ina mbíonn an iarta céanna in úsáid ag roinnt scoláirí, d'fhéadfadh múinteoirí féachaint an féidir an t-ord oibre a athrú chun rochtain rothlach ar iartaí a bheith ag scoláirí.
- Má bhíonn sé i gceist ag múinteoirí go dtabharfaidh scoláirí comhábhair shomheasta isteach ar scoil, is cóir socruithe a dhéanamh go háitiúil chun an bia a stóráil go slán agus gluaiseacht na scoláirí i bhfoirgneamh na scoile a íoslaghdú.

Socruithe eile i gceachtanna praiticiúla

- Ba chóir aeráil mheicniúil agus fuinneoga a úsáid d'fhonn aeráil mhaith a chinntiú sna seomraí ranga.
- Tá sé tábhachtach go gcaitear clúdaigh aghaidhe le linn na gceachtanna.
- Aon uair is féidir, is cóir acmhainní nach féidir a ní go héasca, nó a chuimilt síos go héasca, a bhaint ó na stáisiúin oibre. Is cóir do mhúinteoirí machnamh a dhéanamh ar an trealamh a bhíonn ag na stáisiúin oibre agus aon nithe nach bhfuil riachtanach a thógáint ón áit agus iad a dháileadh amach de réir mar a bhíonn gá leo.
- Is cóir machnamh agus iniúchadh a dhéanamh ar chórais a úsáid a laghdaíonn gluaiseacht scoláirí óna stáisiúin oibre timpeall an tseomra; mar shampla, is cóir trealamh a stóráil ag na stáisiúin oibre seachas go lárnach, agus is cóir do na múinteoirí trealamh agus comhábhair speisialaithe a dháileadh amach (más cuí). Má bhíonn ar scoláirí gluaiseacht timpeall an tseomra ranga, mar shampla nuair a bhíonn boscaí bruscair á n-ullmhú, is cóir gluaiseacht a cheadú de réir a chéile chuig na háiteanna sin sa seomra ranga.
- I roinnt scoileanna, cuirtear na comhábhair ar fáil do na scoláirí. Nuair a bhíonn comhábhair á láimhseáil agus á ndáileadh ag múinteoirí, is cóir lámhainní a chaitheamh chun teagmháil dhíreach

leis na comhábhair a sheachaint. Is cóir lámhainní a dhiúscairt idir tascanna. D'fhéadfaí a leithéid de chur chuige a ghlacadh nuair a bhíonn trealamh speisialaithe nach bhfuil ar fáil ag na stáisiúin oibre á dháileadh agus á bhailiú.

- Ina lán scoileanna, soláthraíonn an scoil roinnt de na comhábhair a bhíonn in úsáid go minic. Is féidir a rá le scoláirí na comhábhair go léir a thabhairt leo nó is féidir leis an scoil leanúint le roinnt comhábhar a sholáthar; mar shampla, d'fhéadfaí salann agus piobar aonair agus buidéal ola cócaireachta a chur ag gach stáisiún oibre. Is cóir a leithéid, má úsáidtear iad, a ghlanadh le ciarsúir dhíghalraithe tar éis iad a úsáid.
- Do léirithe praiticiúla, d'fhéadfaí teicneolaíocht dhigiteach ar nós amharcléiritheoir a úsáid chun an gá scoláirí a bheith grúpáilte le chéile a laghdú. Tá go leor amharcléitheoirí ábalta léirithe a thaifeadh agus cruthóidh sé sin tacaíocht bhreise do scoláirí.
- Is cóir do scoláirí pointí teagmhála ar threalamh, ar nós cnaipí coicearáin, a ghlanadh síos le ciarsúir dhíghalraithe tar éis iad a úsáid. Is cóir ciarsúir dhíghalraithe agus boscaí bruscair a sholáthar chun ciarsúir a dhiúscairt ag aonaid oibre agus/nó in aice leis an trealamh, lena n-áirítear micreathonnta.
- Is cóir gach éadach, tuáillí, lámhainní oigheann agus naprúin a ní ag deireadh gach ceachta. Más féidir, is cóir do scoláirí a naprún, lámhainní oigheann, éadach agus tuáillí féin a thabhairt leo agus iad a thabhairt abhaile don níos chách. Nuair nach féidir a leithéid a dhéanamh, is cóir do mhúinteoirí lámhainní a chaitheamh agus iad ag láimhseáil earraí a bhíonn úsáidte. Má tharlaíonn go nitear earraí ar scoil, is cóir a bheith ríshoiléir faoi na hearraí atá glan agus salach. Go hidéalach, ba chóir éadaí a ní ag baint úsáid as ciogal níos chách atá te (60°C ar a laghad) agus iad a thriomú i dtriomadóir ansin.
- Toisc go mbeidh scoláirí ag obair go neamhspleách, b'fhéidir go dtabharfaidh múinteoirí cead dóibh a mbia féin a bhlaiseadh chun meastóireacht a dhéanamh ar a gcuid oibre. I gcásanna mar seo, ba chóir do scoláirí a sceanra féin nó sceanra aon uaire a úsáid chun an bia a bhlaiseadh. Mar is iondúil, is cóir a leithéid a dhéanamh go sláinteach. Mar mhalairt air sin, d'fhéadfaí an mheastóireacht ar bhlaís agus uaigeacht na mbéilí nó na dtáirgí a dhéanamh mar thasc obair bhaile.
- Mar is gnáth do gach ceacht, is cóir do na scoláirí an trealamh/na huirlisí a bhíonn in úsáid a ghlanadh agus a leithéid a bheith mar chuid de na nósanna imeachta tís. Mura mbíonn doirteal ar fáil do gach stáisiún oibre, chun fadú sóisialta a choinneáil, is cóir do mhúinteoirí rochtain ar dhoirtíl a cheadú diaidh ar ndiaidh agus báisíní níos chách a chur ar fáil ag na stáisiúin oibre. Sula ndéantar an níos chách, is cóir do scoláirí a lámha a ní go maith, agus an bord draenála/cuntar oibre a dhíghalrú. Is cóir miasa a ní le huisce te agus le leacht níos chách a dhíghalraithe. Sula ndéantar trealamh/uirlisí a thriomú, is cóir do scoláirí a lámha a dhíghalrú. Nuair a bhíonn miasa á dtriomú, is cóir tuáille tae glan a úsáid agus na hearraí a chur ag na stáisiúin oibre/sna cófraí.
- Ag deireadh gach ceachta, is cóir do scoláirí úsáid a bhaint as ciarsúir/spraeanna díghalraithe chun na dromchlaí oibre a bhí in úsáid agus pointí teagmhála ar nós hanlaí na gcófraí a ghlanadh
- Is cóir dromchlaí oibre agus pointí teagmhála a ghlanadh/ a dhíghalrú nuair a bhíonn an ceacht deireanach thart gach lá.

Leictreonaic – Ba chóir gléasanna leictreonacha comhroinnte amhail táibléid, scáileáin tadhaill, méarchláir a ghlanadh idir úsáidí agus d'fhéadfaí cuimhneamh ar chlúdaigh a fhéadfar a ghlanadh a úsáid le haghaidh leictreonaic chun glanadh a éascú.

Eolaíocht

- Más ábhar roghnach í an Eolaíocht ina mbíonn scoláirí ó bhunranganna éagsúla, is cóir do na scoláirí suí le scoláirí óna rang-ghrúpa féin.
- Tá sé tábhachtach clúdaigh aghaidhe a chaitheamh i rith na gceachtanna. Más indéanta, is cóir gach spás atá ar fáil a úsáid agus a athchóiriú chun fadú fisiceach a dheimhniú.
- Is cóir méid na ngrúpaí a choinneáil chomh beag agus is féidir don obair phraiticiúil, de réir mar a cheadaíonn acmhainní agus spás, agus is cóir do scoláirí a bheith ag obair i ngrúpaí scoite a mhéid is féidir.
- Beidh sé ríthábhachtach réimeanna glantacháin fheabhsaithe a bheith sna saotharlanna agus scoláirí a bheith ag glacadh freagrachta phearsanta ionas go leanann feidhmiú rathúil na saotharlanna.
- Más indéanta, is cóir sláintíocht láimhe neamh-alcóilbhunaithe nó ciarsúir dhíghalraithe atá bog ar an gcráiceann a úsáid sna saotharlanna. Má úsáidtear glóthacha alcóil, is cóir a bheith san airdeall aon fhoinsí adhainte a sheachaint.
- Is cóir do scoláirí ciarsúir dhíghalraithe a úsáid chun a mbínse agus nó a gcathaoir/stól a ghlanadh nuair a bhíonn siad ag teacht amach agus ag fágáil an tseomra.
- Is é an socrú is fearr maidir le spéaclaí sábháilteachta ná go mbeadh a súilchosaint féin, le lipéad orthu, ag gach scoláire agus go ndéantar iad a chur i dtaisce agus a ghlanadh go sábháilte gach tráthnóna. Ní cóir do scoláirí spéaclaí sábháilteachta a roinnt. Is cóir do gach ball foirne a súilchosaint féin a bheith aige/aici.
- Ní cóir cótaí saotharlainne a roinnt ach amháin más féidir iad a ghlanadh idir gach úsáid. Más gá, d'fhéadfadh scoláirí seanléine a chaitheamh chun a gcuid éadaí a chosaint.
- Más féidir, is cóir iarracht a dhéanamh gan acmhainní saotharlainne a roinnt idir grúpaí nó a leithéid de chleachtas a íoslaghú.
- Nuair nach bhfuil aon dul as ach trealamh saotharlainne a roinnt idir scoláirí, is cóir gach píosa trealamh roinnte a ghlanadh / a chuimilt síos idir gach úsáid.
- Is cóir earraí gloine a ghlanadh tar éis iad a úsáid trí níochán de láimh in uisce te gallúnaí ag baint úsáid as glantach baictéaricídeach agus iad a thriomú le tuáille páipéir. Is cóir trealamh eile ar nós trealamh leictreach príomhchumhachta, sconnáí gáis agus soicéid a chuimilt go críochnúil, agus aird ar leith a dhíriú ar dhromchlaí a mbítear i dteagmháil leo, ar nós lasca.
- Is cóir tosaíocht a thabhairt do scoláirí na sraithe sinsearaí maidir le micreascóip a úsáid. Agus é sin á dhéanamh, is cóir do scoláirí a spéaclaí sábháilteachta féin a úsáid agus is cóir lionsa agus rothaí fócais na micreascóipe a ghlanadh idir gach úsáid.
- Is cóir do na ranna eolaíochta a measúnuithe riosca ar iniúchtaí a athbhreithniú de réir na dtreoirlínte sláinte poiblí reatha. Faoi láthair, ní cóir gníomhaíochtaí a bhaineann le seile, mar shampla sampláil cille leice, úsáid seile mar fhoirse aimiléise, nó soip a úsáid (mar shampla, séideadh isteach in aoluisce nó orgánaigh bheaga a bhailiú le pútair). Má bhíonn scoláirí ag iniúchadh tionchar aclaíochta ar ráta anáilaithe nó cuisle d'fhéadfaí a leithéid sin a dhéanamh sa bhaile agus na torthaí a phlé sa rang.

- San Eolaíocht Talmhaíochta, is cóir cloí leis na riachtanais sláinte a bhíonn i bhfeidhm ag an am má bhíonn cuairteanna feirme nó allamuigh ag tarlú. Murar féidir an chuairt a dhéanamh, is cóir pleanáil d'fhoghlaim chomhionann scoile, mar shampla turas fíorúil ar fheirm.
- Má bhíonn gníomhaíocht ann ina mbíonn sé deacair an trealamh a bhíonn in úsáid a ghlanadh, b'fhéidir go mbeidh gá le léiriú fíorúil. Chun an gá le grúpáil scoláirí a laghdú má bhíonn léiriú á thabhairt ag an múinteoir, d'fhéadfaí amharcléiritheoir nó ceamara fón póca a cheangal leis an teilgeoir sonraí. Thabharfadh taifeadadh ar an léiriú deis do na scoláirí é a rochtain sa bhaile nuair a bhíonn siad ag athdhéanamh.
- Toisc go mbeidh trealamh breise glantacháin i gceist, caithfear am a chur ar fáil do seo ag tús na gceachtanna; tá a leithéid de bhearta níos oiriúnaí do ranganna dúbailte nó uair an chloig seachas do cheachtanna aonair.

6) Sláinteachas agus Glantachán sa Scoil

Beidh gach suíomh scoile glanta **uair sa lá ar a laghad**. Beidh glanadh breise, a dhíriú ar dhromchlaí a mbaintear dóibh go minic - murláin dorais, ráillí láimhe, cathaoireacha / uillinn cathaoireacha, limistéir iteacháin chomhchoiteanna, áiseanna doirtil agus leithris.

Má tá scoláirí ag bogadh idir seomraí ranga, cuirfear tháirgí glantacháin cuí ar fáil chun cur ar a gcumas a mbinse, a gcathaoir agus a ndromchla a ghlanadh sula bhfágann siad an seomra.

Beidh rochtain ag an bhfoireann ar fad ar tháirgí glantacháin agus beidh orthu glaineacht a limistéar oibre féin a chothabháil. Níor cheart na hábhair ghlantacháin seo a thabhairt amach as an bhfoirgneamh ar chúinsí ar bith;

Ba chóir don bhfoireann a limistéar oibre a ghlanadh agus a dhíghalrú go maith roimh iad a úsáid agus tar éis iad a úsáid, gach lá.

Baileofar málaí diúscartha dramhaíola úsáidte go rialta ó oifigí agus ó cheantair eile laistigh den áis scoile.

Ní bheidh saoráidí cithfholctha ar fáil don bhfoireann ná do scoláirí mar gheall ar an riosca méadaithe a bhaineann le saoráidí agus limistéir chithfholctha comhchoiteanna. Déanfar é sin a athbhreithniú de réir threoir an rialtais.

Seomraí ina raibh scoláirí/ball foirne a raibh amhras ann go raibh COVID-19 orthu a ghlanadh/dhíghalrú

Ba chóir na seomraí a ghlanadh chomh luath agus is féidir.

Nuair a bheidh an seomra folamh níor chóir an seomra a athúsáid go dtí go mbeidh sé glanta agus díghalraithe go hiomlán agus go bhfuil gach dromchla tirim.

Ní oibríonn díghalrú ach ar rudaí atá glan. Dá bhrí sin, nuair a bhíonn díghalrú ag teastáil, déantar é seo i gcónaí de bhreis ar ghlanadh.

Ba chóir go seachnódh duine /daoine a shanntar do ghlanadh baint dá (h)aghaidh agus é/í ag glanadh agus ba chóir dó/di lámhainní tí agus ag naprún plaisteach a úsáid.

Glan an timpeallacht agus an troscán ag baint úsáide as ceirteacha glantacháin indiúscartha agus glantach tí agus ina dhiaidh sin déan díghalrú le táirge clóirín-bhunaithe (tuarthóir tí).

Tabhair aird ar leith ar dhromchlaí a mbaintear dóibh go minic, cúl cathaoireacha, toilg, murláin dorais agus aon dromchlaí atá salaithe go feiceálach le sreabháin choirp.

Nuair a bheidh an seomra glanta agus díghalraithe agus nuair atá gach dromchla tirim, is féidir an seomra a athúsáid.

7) Déileáil le Cás Amhrasta COVID-19

Níor chóir don bhaill foirne ná do scoláirí freastal ar scoil má léiríonn siad aon chomharthaí COVID-19. Tugtar breac-chuntas sa mhéid seo a leanas ar conas do scoil déileáil le cás amhrasta a d'fhéadfadh teacht chun cinn i suíomh scoile.

Tá limistéar leithlisithe ainmnithe a aithint laistigh den bhfoirgneamh scoile (seomra 31).Má léiríonn ball foirne/scoláire comharthaí COVID-19 agus iad ar scoil is iad seo a leanas na nósanna imeachta atá le cur i bhfeidhm:

- Más scoláire an duine a bhfuil amhras faoi/ fúithi, ba cheart teagmháil a dhéanamh láithreach leis na tuismitheoirí/caomhnóirí;
- Leithlisigh an duine agus rachadh an Príomhoide/Príomhoide Tánaisteach leis an duine sin chuig an limistéar leithlisithe ainmnithe tríd an mbealach leithlisithe, ag coinneáil achar 2 mhéadar ar a laghad ón duine ar a bhfuil comharthaí agus a chinntiú freisin go gcoinníonn daoine eile achar 2 mhéadar ar a laghad ón duine ar a bhfuil comharthaí, gach uile thráth;
- Déan measúnú ar cibé an féidir iarraidh ar an duine atá ag léiriú comharthaí dul abhaile láithreach/gur féidir lena thuismitheoirí/chaomhnóirí é/í a thabhairt abhaile agus glooch a chur ar a ndochtúir agus leanúint de bheith ag féin-leithlisiú sa bhaile;
- Déan éascaíocht don duine a bhfuil comharthaí air/uirthi fanacht ar leithlis mura féidir leis/léi dul abhaile láithreach agus cabhraigh leis/léi glooch ar an dochtúir. Ba chóir don duine teagmháil le daoine, dromchlaí agus rudaí a sheachaint. Ba chóir iarraidh ar an duine a léiríonn comharthaí a bhéal agus a shrón a chlúdach leis an gciarsúr páipéir indiúscartha a sholáthraítear nuair a bhíonn siad ag casacht nó ag sraothartach agus an ciarsúr a chur sa mhála dramhaíola a sholáthraítear;
- Má tá an duine maith go leor chun dul abhaile, déan socrú go n-iompródh balll den teaghlach abhaile é/í, a luaithe is féidir agus iarr air/uirthi an cleachtóir ginearálta a chur ar an eolas faoi na comharthaí tríd an bhfón. Níor cheart iompar poiblí de chineál ar bith a úsáid;
- Má tá sé nó sí ró-bhreoite chun dul abhaile nó má tá comhairle ag teastáil, déan teagmháil

le 999 nó 112 agus cuir ar an eolas iad gur cás amhrasta COVID-19 é an duine breoite;

- Déan measúnú ar an eachtra a bheidh mar chuid de ghníomhaíochtaí leantacha agus téarnamh a chinneadh;
- Déan socrú chun an limistéar leithlise agus na réimsí oibre atá i gceist a ghlanadh go cuí –

Cuirfidh FSS aon bhall foirne/tuismitheoirí a tháinig i ndlúth-theagmháil le cás diagóisithe ar an eolas tríd an bpróiseas rianaithe teagmhála. Rachaidh FSS i dteagmháil leis na daoine ábhartha go léir mar a ndéantar diagnóis COVID-19. Ba cheart treoracha FSS a leanúint agus tá rúndacht na foirne agus na scoláirí ríthábhachtach gach uile thráth.

8) Dualgais na Foirne

Tá dualgas reachtúil ar an bhfoireann aire réasúnta a thabhairt dá sláinte agus dá sábháilteacht féin agus do shláinte a gcomhghleacaithe agus páirtithe eile.

Tá comhoibriú agus cúnamh na foirne go léir riachtanach chun an baol go scaipfí COVID-19 a laghdú agus chun sláinte agus sábháilteacht a chosaint a mhéid is féidir laistigh den scoil. Tá ról lárnach le comhlíonadh ag gach ball den bhfoireann.

Maidir leis sin agus chun filleadh sábháilte ar an obair a éascú, áirítear iad seo a leanas ar na dualgais seo, gan a bheith teoranta dóibh:

- Cloí leis an bPlean Freagartha COVID-19 Scoile agus na bearta rialaithe atá leagtha amach.
- An fhoirm RTW (Filleadh ar an Obair) a chomhlánú sula bhfillfeann siad ar an obair.
- Ní mór dóibh an Príomhoide a chur ar an eolas má tá aon chúinsí eile ann a bhaineann le COVID-19 nach bhfuil san áireamh sa bhfoirm agus ar gá iad a nochtadh chun gur féidir leo filleadh ar an ionad oibre go sábháilte.
- Ní mór dóibh oiliúint ionduchtúcháin COVID-19 a chomhlánú agus aon oiliúint eile a theastaíonn sula bhfillfidh siad ar scoil.
- Ní mór dóibh a bheith ar an eolas faoi dea-shláinteachas agus béasaíocht riospráide agus cloí leo . Cleachtais a chomhordú agus oibriú lena gcomhghleacaithe chun a chinntiú go gcoinnítear scaradh fisiciúil.
- Iad féin a chur ar an eolas faoi chomharthaí COVID-19 agus monatóireacht a dhéanamh ar a bhfolláine féin.
- Féin-leithlisiú sa bhaile agus teagmháil a dhéanamh go pras lena ndochtúir chun tuilleadh comhairle a fháil má léiríonn siad aon chomharthaí Covid-19.
- Gan filleadh ar an scoil nó freastal uirthi má tá comharthaí COVID-19 orthu ar chúinse ar bith.
- Cloí leis an nós imeachta atá leagtha amach thuas má thagann aon chomharthaí COVID-19 orthu agus iad laistigh den áis scoile.
- Iad féin a choinneáil ar an eolas faoi chomhairle nuashonraithe na n-údarás sláinte poiblí

agus cloí léi.

9) Bainistíocht neamhláithreachta a bhaineann le Covid-19

Déanfar bainistiú ar neamhláithreachta a bhaineann le COVID-19 a bhainistiú de réir na nósanna imeachta atá comhaontaithe leis an Roinn Oideachais.

10) An Clár Cúnaimh agus Folláine d'Fhostaithe

Aithníonn an Roinn an gá atá le folláine na foirne scoile agus le féinchúram comhchoiteann. Cuirfidh Seirbhísí Tacaíochta na Roinne tacaíocht ar fáil d'fholláine na foirne scoile. Orthu sin tá an tSeirbhís um Fhorbairt Ghairmiúil do Mhúinteoirí (PDST) agus an Lárionad um Cheannaireacht Scoile (CSL). Lena chois sin tabharfaidh Foireann Cur Chun Cinn Sláinte FSS tacaíocht. Tá Straitéis Sláinte Ceirde i bhfeidhm mar acmhainn thacúil do bhaill foirne aonair i scoileanna. Is é aidhm na Straitéise Sláinte Ceirde sláinte agus folláine na bhfostaithe san ionad oibre a chur chun cinn, agus béim láidir á cur aici ar chosc. Cuimsíonn an Straitéis Sláinte Cheirde an tSeirbhís Cúnaimh d'Fhostaithe agus an tSeirbhís Sláinte Ceirde. Is é Spectrum.Life a chuireann an tSeirbhís Cúnaimh D'Fhostaithe ar fáil faoin lógó 'Wellbeing Together: Folláinne Le Chéile'.

Faoin tSeirbhís Cúnaimh D'Fhostaithe (EAS), tá líne chabhrach rúnda saor in aisce ar fáil d'fhostaithe 24 uair an chloig sa lá, 365 lá sa bhliain ag 1800 411 057. Soláthraítear comhairle ar réimse saincheisteanna amhail folláine, dlí, airgeadas, eadráin, tacaíocht bhainistíochta srl. Nuair is gá, tá comhairleoireacht ghearrthéarmach ar fáil d'fhostaithe agus dá dteaghlaigh (os cionn 18 mbliana d'aois agus a chónaíonn sa bhaile). Tá tairseach folláine saincheaptha agus aip a chuireann rochtain ar fáil ar phodchraoltaí agus ar bhlaganna ar ábhair i dtaobh folláine agus meabhairshláinte, saol an teaghlaigh, cleachtadh agus cothú freisin. Ina theannta sin cuirtear teiripe iompraíochta cognaíoch ar líne ar fáil. Mar chuid de na seirbhísí a sholáthraíonn Spectrum.Life tá Bainisteoir Um Chur Chun Cinn Meabhairshláinte ar fáil chun tionscnaimh mheabhairshláinte agus folláine atá bunaithe ar fhianaise a fhorbairt agus a sheachadadh chun stiogma a laghdú agus litearthacht meabhairshláinte a fheabhsú agus chun rannpháirtíocht sa tseirbhís a mhéadú. Beidh sraith seimineár agus seimineáir ghréasáin á gcur ar fáil acu freisin chun folláine foirne a chur chun cinn i scoileanna de réir mar a athosclaíonn scoileanna agus le linn na scoilbhliana atá le teacht.

12. Cód Iompar

Glacfar an-dáiríre le haon scoláire a chuirfidh duine eile (scoláire/ball foirne) i ndáinséar nó a sháraíonn na nósanna imeachta nua i bhfeidhm ón mbeartas seo. Pléifear cásanna dé réir mar a tharlaíonn siad agus tá sé intuigthe muna gcoítear leis an mbeartas go mbeidh nósanna imeachta an Chód Iompair i bhfeidhm.

Aguisín 1 Ceistneoir COVID-19 Roimh Fhilleadh ar an Obair

Ní mór don bhfoireann an ceistneoir seo a chomhlánú **3 lá ar a laghad** roimh fhilleadh ar an obair. Má tá freagra dearfach ar aon cheann de na ceisteanna thíos, moltar duit comhairle leighis a lorg sula bhfillfidh tú ar an obair.

Ainm: _____

Ainm na Scoile: _____

Ainm an Phríomhoide: _____ Dáta: _____

	Ceisteanna	TÁ	NÍL
1	An bhfuil comharthaí casachta, fiabhrais, teocht ard, scornach tinn, srón ag sileadh, gearranáil nó airíonna cosúil le fliú ort anois nó an raibh le 14 lá anuas?		
2	Ar diagnósíodh le 14 lá anuas go bhfuil ionfhabhtú COVID-19 deimhnithe nó amhrasta ort?		
3	Ar chuir FSS in iúl duit go raibh tú i ndlúth-theagmháil le duine atá ina chás deimhnithe nó amhrasta COVID-19 le 14 lá anuas?		
4	Ar iarr dochtúir ort féin-leithlisiú ag an am seo?		
5	Ar iarr dochtúir ort cocúnú ag an am seo?		
6	Ar chuir do dhochtúir in iúl duit go bhfuil tú sa ghrúpa atá i bhfíorbhaol? Má chuir, téigh i dteagmháil le do dhochtúir agus le do Phríomhoide maidir le filleadh ar an obair.		

Deimhním, ar feadh m'eolais, nach bhfuil aon chomharthaí COVID-19 orm, níl mé ag féin-leithlisiú, ag fanacht le torthaí tástála COVID-19 agus níor iarradh orm mo ghluaiseachtaí a shrianadh. Tabhair do d'aire, le do thoil: Tá an scoil ag bailiú na sonraí pearsanta íogaire seo chun sábháilteacht a choinneáil laistigh den ionad oibre i bhfianaise na paindéime Covid-19. Tá an bunús dlí maidir leis na sonraí seo a bhailiú bunaithe ar leasanna ríthábhachtacha sláinte poiblí agus ar shláinte cheirde a chothabháil agus coinneofar go daingean iad i gcomhréir lenár mbeartas coinneála.

Síniú: _____

Aguisín 2 Príomhionadaí na nOibrithe - Iar-bhunscoileanna

Is é is cuspóir don Phrótacal um Fhilleadh ar an Obair COVID-19 tacú le fostóirí agus le hoibrithe bearta a chur i bhfeidhm a chuirfidh cosc ar scaipeadh COVID-19 san ionad oibre. Forbraíodh an Prótacal tar éis plé agus comhaontú idir an Rialtas, Ceardchumann agus Fostóirí ag an bhFóram Eacnamaíoch Fostóra agus Lucht Saothair.

Déantar foráil sa Phrótacal maidir le Príomhionadaí na nOibrithe a cheapadh i ngach ionad oibre. Oibreoidh Príomhionadaí na nOibrithe i gcomhar leis an bhfostóir chun cabhrú le cur i bhfeidhm beart chun scaipeadh COVID-19 a chosc agus monatóireacht a dhéanamh ar chomhlíonadh na mbeart sin agus chun páirt a ghlacadh maidir leis an gcomhairle sláinte faoi COVID-19 a chur in iúl do dhaoine san ionad oibre.

Is é cuspóir don chuid seo na forálacha maidir le Príomhionadaí na nOibrithe scoileanna a leagan amach. Feidhmeoidh na socruithe seo don scoilbhliain 2020/21 agus beidh athbhreithniú á dhéanamh orthu ag na páirtithe go leanúnach.

Ba chóir an doiciméad seo a léamh i dteannta leis na nithe seo a leanas:

- an Prótacal COVID-19 um Fhilleadh ar an Obair go Sábháilte;
- an Treoir agus Ceisteanna Coitianta d'Fhostóirí na Seirbhíse Poiblí le linn COVID-19;
- Plean Freagartha COVID-19 d'Iar-bhunscoileanna (ar fáil ar shuíomh gréasáin na Roinne Oideachais).

1. Cur chuige Comhoibritheach

Tá an fhreagracht as forbairt agus cur i bhfeidhm an Phlean Freagartha Covid-19 agus na mbeart rialaithe a ghabhann leis ar an mBord Bainistíochta/ BOO agus ar fhoireann bainistíochta na scoile.

Tá cumarsáid láidir agus cur chuige comhoibritheach comhroinnte ríthábhachtach chun cosaint a dhéanamh ar scaipeadh COVID-19 i scoileanna, agus aire a thabhairt do shláinte, sábháilteacht agus folláine na foirne agus na scoláirí. Ní éireoidh linn cloí leis an bPrótacal um Fhilleadh ar an Obair ach amháin má tá oibleagáid chomhroinnte ar gach duine na bearta atá sa Phrótacal ina (h)áit oibre a chur i bhfeidhm.

Má tá aon imní ar aon bhall den bhfoireann, nó má tá aon tuairimí acu maidir leis an bPlean Freagartha COVID-19, maidir le bearta rialaithe nó maidir le cloí leis na bearta sin ó thaobh baill foirne, scoláirí nó daoine eile de, ba chóir dóibh teagmháil a dhéanamh le bPríomhionadaí na nOibrithe. Déanfaidh sé/sí siúd teagmháil le bainistíocht na scoile.

2. Ról Príomhionadaí na nOibrithe

Tá ról Príomhionadaí na nOibrithe ar leithligh ó ról an Ionadaí Sábháilteachta faoin reachtaíocht sláinte agus sábháilteachta. Féadfaidh an tIonadaí Sábháilteachta gníomhú mar Phríomhionadaí na nOibrithe áfach, má roghnaíonn an fhoireann é sin a dhéanamh.

Go hachomair, is é ról Príomhionadaí na nOibrithe:

- Ionadaíocht a dhéanamh ar an bhfoireann uile san ionad oibre beag beann ar ról, agus a bheith ar an eolas faoi shaincheisteanna sonracha a d'fhéadfadh teacht chun cinn i leith cohórt foirne éagsúla;
- Coinneáil bord ar bord leis an gcomhairle sláinte poiblí COVID-19 is déanaí;
- Oibriú i gcomhar le bainistíocht na scoile chun sábháilteacht, sláinte agus leas fostaithe a chinntiú, a mhéid is indéanta le réasún, maidir le COVID-19;
- Dul i gcomhairle le bainistíocht na scoile maidir le bearta rialaithe atá riachtanach chun riosca go nochtadh baill foirne agus scoláirí do COVID-19 a íoslaghdú;
- Dea-chleachtais sláinteachais a chur chun cinn i gcomhar le bainistíocht na scoile, cosúil le lámha a ní go rialta agus dea-bhéasaíocht riospráide a choimeád chomh maith le scaradh sóisialta de réir comhairle sláinte poiblí.
- Cabhrú le bainistíocht na scoile bearta a chur i bhfeidhm chun COVID-19 a choimeád faoi chois san áit oibre de réir an Phrótaicail um Fhilleadh ar an Obair agus comhairle sláine poiblí reatha;
- Monatóireacht a dhéanamh, i gcomhar le bainistíocht na scoile, ar chomhlíonadh na mbearta a cuireadh i bhfeidhm chun scaipeadh COVID-19 a chosc.
- Athbhreithnithe a dhéanamh ar bhearta sábháilteachta atá i bhfeidhm chun déileáil le Covid-19 agus é a chosc san ionad oibre. Ba cheart athbhreithnithe (lena n-áirítear scrúdú ar an ionad oibre) a dhéanamh ar bhonn rialta (dhá uair sa tseachtain ar a laghad);
- Aon ábhar inní a thuairisciú láithreach do bhainistíocht na scoile agus taifid a choinneáil ar a leithéid de shaincheisteanna agus ar na bearta a glacadh chun iad a chur i gceart.
- Dul i gcomhairle le bainistíocht na scoile maidir le Plean Freagartha COVID-19 na scoile más rud é go dtagann COVID-19 ar dhuine le linn dó/di a bheith ar scoil, rud lena n-áirítear suíomh limistéar leithlisithe agus bealach sábháilte chuig an limistéar seo;
- Tar éis teagmhais ar bith, measúnú a dhéanamh i gcomhar le bainistíocht na scoile, ar obair leantach ar bith atá riachtanach;
- Dul i gcomhairle le comhghleacaithe maidir le hábhair a bhaineann le COVID-19 san ionad oibre.
- Uirill a dhéanamh chuig bainistíocht na scoile thar ceann a gcomhghleacaithe maidir le hábhair a bhaineann le COVID-19 san ionad oibre.

3. Cad is féidir le Príomhionadaí na nOibrithe a dhéanamh?

Féadfaidh Príomhionadaí na nOibrithe dul i gcomhairle leis an mbainistíocht scoile, agus uirill a dhéanamh, maidir le haon ábhar inní i dtaobh COVID-19. Áirítear air seo ceisteanna maidir le:

- Prótaicail ghlantacháin agus iad a chur i bhfeidhm
- Scaradh Fisiciúil
- Cumraíocht/athchumraíocht áiseanna na scoile, lena n-áirítear seomraí ranga, conairí, hallaí, limistéir oscailte, pointí iontrála agus imeachta, tailte scoile srl.

- Córais aon-bhealaigh sa scoil a chur i bhfeidhm chun a chinntiú go mbeidh scaradh sóisialta ann, rud lena n-áirítear dul isteach agus imeacht ón scoil
- Saoráidí Sláinteachas Lámh, rud lena n-áirítear a suíomhanna agus go bhfuil siad líonta agus á gcothabháil
- Díghalrú lámh
- Feasacht na foirne maidir le sláinteachas lámh sa scoil
- Sláinteachas riospráide
- Trealamh Cosanta Pearsanta
- Grúpaí i mBaol
- Cuairteoirí/Conraitheoirí

4. An bhfuil aon fhreagrachtaí dlí ar Phríomhionadaí na nOibrithe?

Níl. Níl aon dualgais ag Príomhionadaí na nOibrithe maidir le COVID-19 seachas na dualgais siúd a bhaineann le fostaithe i gcoitinne. Ciallaíonn sé sin nach bhfuil Príomhionadaí na nOibrithe freagrach as na bearta rialaithe laistigh d'eagraíocht. Is é an fostóir a bhíonn freagrach astu siúd i gcónaí.

5. Príomhionadaí(ithe) na nOibrithe

Ceapfaidh gach scoil Príomhionadaí na nOibrithe amháin.

I scoileanna ina bhfuil níos mó ná 40 ball foirne, ceapfar an dara Príomhionadaí na nOibrithe.

6. Príomhionadaí(ithe) na nOibrithe a Roghnú

Tá foireann na scoile i dteideal baill foirne a roghnú do pho(i)st Phríomhionadaí na nOibrithe. Déanann Príomhionadaí(ithe) na nOibrithe ionadaíocht ar an bhfoireann ar fad san ionad oibre beag beann ar ról agus ní mór dóibh a bheith ar an eolas faoi shaincheisteanna sonracha a d'fhéadfadh teacht chun cinn i leith cohórt foirne éagsúla. Maidir leis seo, i gcás ina bhfuil beirt Phríomhionadaí na nOibrithe ag scoil, ba cheart na ról a roinnt idir foireann teagaisc agus neamhtheagaisc nuair is féidir.

Tá gach ball foirne i dteideal glacadh le ról mar Phríomhionadaí na nOibrithe ar bhonn deonach agus a bheith ainmnithe lena t(h)oghadh más gá. Is é an próiseas chun Príomhionadaí(ithe) na nOibrithe a roghnú agus a cheapadh ná go lorgóidh an bhainistíocht léirithe spéise ón bhfoireann ar fad ar an gcéad dul síos. Tá teimpléad i gcomhair ríomhphoist chuige seo ceangailte. Má tá gá le toghchán, beidh an vóta céanna ag gach ball foirne scoile chun Príomhionadaí(ithe) na nOibrithe a roghnú.

7. Tacaíochtaí do Phríomhionadaí(ithe) na nOibrithe

Beidh Príomhionadaí(ithe) na nOibrithe i dteideal na rudaí seo a leanas:

- Faisnéis agus oiliúint a fháil maidir lena ról [*cuirfear tuilleadh sonraí ar fáil*];
- Rachfar i gcomhairle leis an mbainistíocht scoile maidir leis na bearta rialaithe atá á gcur i bhfeidhm ag an scoil chun an baol go mbeidh siad nochta do COVID-19 a íoslaghdú;
- Cumarsáid rialta leis an mbainistíocht scoile maidir le saincheistanna a bhaineann le COVID-19;
- A bheith ar an eolas faoi athruithe sa chleachtas a eascraíonn as bearta freagartha COVID-19;
- Rochtain a bheith acu ar aon mheasúnuithe riosca a ullmháodh nó a rinneadh i ndáil le COVID-19 agus ar shonraí faoi theagmhais a bhain le cásanna amhrasta COVID-19 a cuireadh in iúl do FSS, faoin áit ar tharla siad agus faoi aon bhearta a rinneadh.
- Áiseanna riachtanacha a fháil a chuirfidh ar a gcumas dul i gcomhairle le fostaithe nó aon aighneachtaí nó tuarascálacha a ullmhú. D'fhéadfadh rochtain ar sheomra cruinnithe, fótachóipeálaí, trealamh cumarsáide a bheith san áireamh iontu seo.

Sa chás gur múinteoir é Príomhionadaí na nOibrithe, gheobhaidh sé/sí am faoi chosaint 2 uair sa tseachtain ón amchlár chun cur ar chumas a chuid dualgas a chomhlíonadh sa ról sin. Sna cásanna neamhchoitianta ina mbeadh ceapachán múinteora a roghnaíodh mar Phríomhionadaí na nOibrithe ina chúis le deacrachtaí curaclaim/ama nach féidir a réiteach, scrúdóidh bainistíocht scoile réitigh inmheánacha agus seachtracha chun ceapachán an mhúinteora mar Phríomhionadaí na nOibrithe a chumasú. Sa chás nach féidir an t-ábhar a réiteach, leagfaidh an bhainistíocht amach na cúiseanna atá leis. Sa chás seo, ní mór duine eile a cheapadh mar Phríomhionadaí na nOibrithe.

Sa chás gur CRS é Príomhionadaí na nOibrithe, bainfidh sé/sí siúd úsáid as 66 den "72 uair an chloig" chun a c(h)uid dualgas a chomhlíonadh sa ról sin.

Sa chás gur Rúnaí nó Feighlí é Príomhionadaí na nOibrithe, ba cheart don mbainistíocht scoile beartú tosaíochta nua a dhéanamh ar dhualgais chun dóthain ama a thabhairt don bhall foirne a chuid dualgas a chomhlíonadh sa ról sin laistigh de raon feidhme a ghnáthuaireanta conartha.

8. Nós imeachta chun déileáil le saincheistanna a thagann chun cinn

Sa chás go n-aithníonn Príomhionadaí na nOibrithe rud atá ina ábhar imní maidir le rialú COVID-19 (nó má chuireann ball den bhfoireann a leithéid ar a shúile dó/di), ba cheart dó/di é seo a chur in iúl don Phríomhoide. Ba cheart pointí gníomhaíochta chun aghaidh a thabhairt ar an tsaincheist a chomhaontú, nuair is féidir, idir Príomhionadaí na nOibrithe agus an Príomhoide mar bheart práinne. Ba cheart an fhoireann a chur ar an eolas faoin toradh. Tá sé i gceist go réiteofar saincheistanna ar leibhéal na scoile a mhéid is féidir.

Mura féidir teacht ar chomhaontú, ba cheart do Phríomhionadaí na nOibrithe fógra a thabhairt don Bhord Bainistíochta (Cathaoirleach ar an gcéad dul síos)/ Ceannoifig an Bhoird Oideachais agus Oiliúna faoin gceist. Ba cheart pointí gníomhaíochta chun aghaidh a thabhairt ar an tsaincheist a chomhaontú, nuair is féidir, idir Príomhionadaí na nOibrithe agus an Bord Bainistíochta/ceannoifig an BOO mar beart práinne. Ba cheart an fhoireann a chur ar an eolas faoin toradh.

Más rud é, tar éis an próiseas thuas a ídiú, go bhfuil saincheist thromchúiseach maidir le hábhair inní fós gan réiteach, d'fhéadfadh Príomhionadaí na nOibrithe dul ar iontaoibh an [Údarás Sláinte agus Sábháilteachta](#).

9. Gluais Téarmaí

- **Plean Freagartha COVID-19:** plean atá deartha chun tacú leis an bhfoireann agus leis an mBord Bainistíochta/ BOO chun bearta a chur i bhfeidhm a chuirfidh cosc ar scaipeadh Covid-19 i dtimpeallacht na scoile. Sonraítear sa phlean na beartais agus na cleachtais atá riachtanach do scoil chun freastal ar an bPrótacal um Fhilleadh ar an Obair go Sábháilte, plean na Roinne Oideachais d'athoscáilt scoileanna agus chun cosc a chur ar thabhairt isteach agus ar scaipeadh COVID-19 i dtimpeallacht na scoile. Tá Pleananna Freagartha COVID-19 do Iar-bhunscoileanna ar fáil ar shuíomh gréasáin na Roinne.
- **Fóram Eacnamaíoch Fostóra agus Lucht Saothair (LEEF):** an fóram le haghaidh idirphlé ardleibhéil idir ionadaithe Rialtais, Ceardchumann agus Fostóirí maidir le hábhair a bhfuil tábhacht straitéiseach náisiúnta ag baint leo - baineann Comhdháil na gCeardchumann, an Rialtais agus Fostóirí leis.
- **Prótacal um Fhilleadh ar an Obair:** prótacal náisiúnta atá ceaptha chun tacú le fostóirí agus le hoibrithe bearta a chur i bhfeidhm a chuirfidh cosc ar scaipeadh COVID-19 san ionad oibre.
- **Ionadaí Sábháilteachta:** Leagtar amach in Alt 25 den Acht um Shábháilteacht, Sláinte agus Leas ag an Obair 2005 roghnú agus ról an Ionadaí Sábháilteachta san ionad oibre. Tá cearta an Ionadaí Sábháilteachta leagtha amach sa reachtaíocht. (Nóta: Tá cearta ag Ionadaí Sábháilteachta agus ní dualgais de réir an Achta 2005). Tá an ról seo ar leithligh ó Phríomhionadaí na nOibrithe faoi COVID-19, ach féadfaidh an tIonadaí Sábháilteachta gníomhú mar Phríomhionadaí na nOibrithe má roghnaíonn an fhoireann é sin a dhéanamh.